

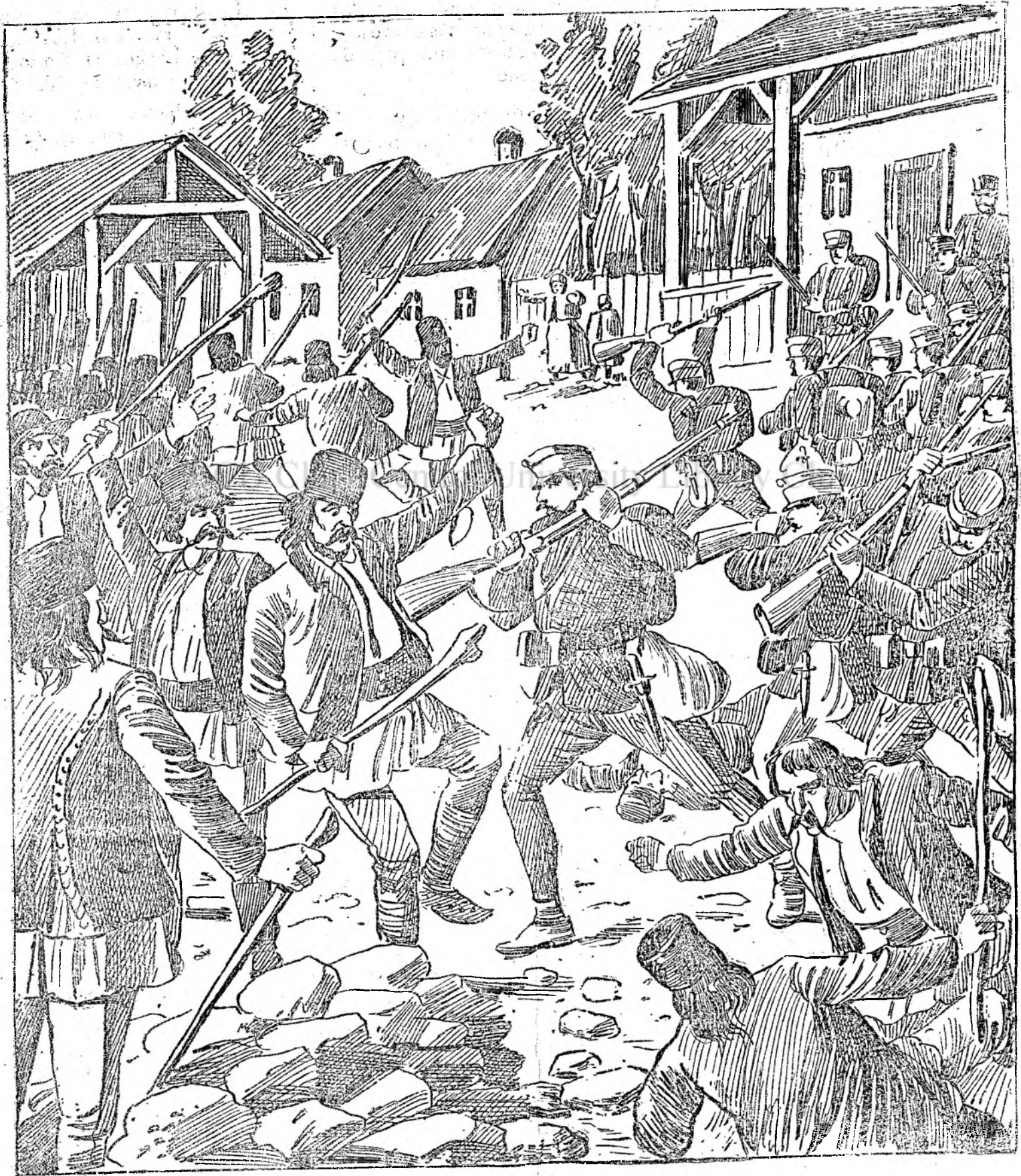
FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an 4 cor. 40 bani.
 Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
 România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia” H. Meltzer, Sibiu

Foaie politică.
 Apare în fiecare Duminică.

INSERATE:
 se primesc la biroul administrației, (str. Măcelarilor nr. 12).
 Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani
 a treia-oră 10 bani.

Sălbătăcia din Pănade.



Am dat știre în nrul trecut despre regretabilul caz întâmplat în Pănade, sat lângă Blaj. Am publicat raportul vrednicului nostru deputat Dr. Iuliu Maniu, din care să vede, că o mulțime de locuitori de acolo, Români păcincici, au fost bătuți crâncen și răniți de honvezii infuriți, toți Săcui din Ciuc-Sereda! Intre răniți sunt și câteva femei. Rapoartele

foilor ungurești și acum vreau să cocoloască lucrul și să scoată limpezi pe honvezii sălbatici. Ci-că Românii au provocat măcelul și soldații n'au înțeles semnalul dat. Tot minciuni încornurate. Cu acest caz de sălbătăcie rară ne ocupăm și la alt loc al foaiei noastre! Aci prezentăm o mică înfățișare a actului crudel. La un loc, pe uliță, câțiva

Români, cari povesteau la olaltă, s'au văzut atacați de honvezii armați cu puștile. Ei au dat să se apere cu ce au apucat, dar ce poți face cu bâta, față de patul puștii? De aci să esplică marele număr de răniți dintre Români.

În ori ce caz vinovații trebuie trași la răspundere și pedepsiți aspru.

Alegerea dela Beiuș.

Alegerea dela Beiuș, respective învingerea Românilor în acest cerc a produs senzație pretotindinea, atât la Români, cât și la Unguri. Pe când Românii au primit știrea cu mare bucurie și însuflețire, la Unguri a produs năcaz și ciudă, chiar și unele îngrijorări pentru viitor, în înțelesul, că asemenea cazuri să pot repeta și în alte cercuri, locuite de Români. De aceea gazetele s'au ocupat zile de arândul până acum cu alegerea, cu amănuntele și cu urmările ei. Astfel revenim și noi asupra a'egerei, după ce am făcut cunoscut în nrul trecut decurgerea ei.

Din cele amintite mai sus încă să vede, că alegerea dela Beiuș are mare însemnătate, cum nu toate alegerile au avut. Acesta este un fapt netăgăduit.

Fiind ales aici cu mare majoritate de voturi Dr. Vasile Lucaciu, unul din cei mai iluștri bărbați ai noștri, Beiușul s'a ridicat în cele dintâiu locuri pe terenul politic, și întreg neamul nostru a fost încântat de ținuta vrednică a alegătorilor Beiușeni. Aceasta, cu atât mai mult, că deși în cerc Românii cu majoritate covârșitoare, în timpul din urmă să abătuseră dela calea oabă și au trimis în dietă kosuthiști. Acum Beiușenii și au reparat aceasta greșală, grupându-se pe lângă candidatul partidului național.

Ce reiese din aceasta? Reiese, că poporul nostru e bun și aici, și ține la neamul său, iar dacă s'a abătut dela calea adevărată e, că sau a fost sedus de unii conducători falși, sau fiind părăsit de fruntașii săi, a căzut în ghiarele streine. Iată ce s'au pus pe lucru fruntașii, între cari merită a fi amintiți cu mare laudă deputații noștri, poporul i a urmat și rezultatul a fost: învingerea lui Dr. Lucaciu.

Așa trebuie să se facă aceasta în toate cercurile și atunci vom avea în dietă mulți vrednici deputați, cari să ne apere interesele.

Cercul Beiușului, ca un frate rătăcit, s'a întors acum lângă frații săi, lângă celelalte cercuri naționale. Prin aceasta s'a dat mare încurajare deputaților noștri, partidului nostru și în persoana lui Dr. Lucaciu și o minunată putere în grelele noastre lupte naționale. Dar în afară de aceasta s'au arătat de nou mincinoase afirmările ministrului de interne Andrássy, că deputații naționaliști stau singuri, poporul nu le aproabă părerile, nu i urmează. Poporul, alegătorii dela Beiuș au dat de minciună vorbele lui Andrássy înșirându-se cu drag în jurul deputaților.

În sfârșit mai amintim, că Beiușenii prin ținuta lor au dat pildă și altor cercuri românești cum au să urmeze, în deosebi cercurilor din B. hor. Sperăm, că în viitor și cercuri cum este cel dela Ceica, Tinca, etc. vor urma cercului dela Beiuș.

Iată aceste sunt momentele, cari dau însemnătate învingerii noastre dela Beiuș. Plini de mândrie pentru frumoasa purtare a Beiușenilor, salutăm din nou pe Dr. Vasile Lucaciu, ca deputat în dieta țării.

Cu privire la alegere mai dăm următoarele amănunte:

Foile ungurești.

Foile ungurești, cu deosebire cele ale partidelor dela putere, au tratat alegerea în articoli de frunte, scriind înveninat contra Românilor. Având ele apucături jidovești, dau pe marele, să arată că nu le pasă de isbânda Românilor. Dar în acelaș timp nu și pot ascunde amărăciunea și să folosească de espresii pătimașe și înveninate. Atacă pe vrednicul nostru Lucaciu, prezentându-l ca pe cel mai înversunat dușman al Ungurilor.

Nu și pot ascunde năcazul nici pentru faptul, că la alegere au fost de față mai mulți trimiși de ai gazetelor mari nemțești din streinătate, cari au descris în foile lor lucrurile cum s'au petrecut și așa nu le pot seduce veștile false ungurești, cum s'a întâmplat de atâtea ori mai înainte.

Telegrame de felicitare.

Nimic nu arată mai bine bucuria ce au resimțit o obștia românească, ca telegramele de felicitare sosite la adresa dlui Dr. Lucaciu și la redacțiile foilor, din toate părțile, între cari multe din România.

Multe din aceste telegrame, cu deosebire cele din România, au fost confiscate și în loc să li se dea dlui Dr. Lucaciu, au fost trimise guvernului unguresc. Iarăș un fapt liberal din liberala Ungarie!

La redacția foaiei noastre asemenea au sosit mai multe telegrame de felicitare, copia aceloră, cari s'au trimis pe adresa lui Lucaciu și despre cari trimitătorii bănuiau că nu vor ajunge la Sîșești.

Iată aci una dela mai mulți Români din Constanța.

Părinte dela Sîșești

Suta de ani s'o 'mplinești...

(Doue șire din urmă, din cauze bine știute nu să pot publica.)

Subscriși: Ilariu Banciu, teolog abs. și adv., Hr. Țapu, prof., B. Ghițescu, magistr. postal, Al. Butnar, funcționar, Popp, funcț. de bancă, V. Teodorescu, profesor, V. Florea, funcț. banca de scont, Avr. Romulus, farmacist, T. Teodorescu, conducătorul corului catedralei, I. Antoniu, oficiant în port. Constanța.

Ținuta Românilor.

Corespondenții gazetelor ungurești au trimis știri false și mincinoase despre purtarea Românilor, vestind, că pe timpul alegerii au agitat, au teorizat pe alegătorii unguri, că au arborat steaguri tricolore, că au pus foc și alte mirozenii. Toate aceste să dovedesc de neadevărate. O dovedește aceasta chiar raportul pretorelui.

Pretorele dela Vașcău a prezentat vice-comitelui comitatului B. hor raportul său despre alegerea dela Beiuș. Acest raport e cea mai categorică desmintire a zvonurilor tendențioase puse în circulație de presa evreiască.

»N'am putut să descoper nicăiri nici o agitație, nici un fapt contrar statului — să zice în acest raport. — Nici dl Lucaciu, nici soții săi n'au agitat. Trebuie să declar, că nu sunt adevărate știrile tendențioase ale pres-

sei din capitală, anume că Românii ar fi purtat cocarde tricolore, ar fi arborat pe case steaguri naționale, ar fi cântat cântece nepatriotice, că preoții i-ar fi jurat pe alegători etc.»

Sibiu, 6 Sept. n.

Consistorul metropolitan al bisericii gr. or. române s'a întrunit în Sibiu și a ținut ședințe în zilele 2—4 Sept. c. sub prezidiul Excelenței Sale, I. M. țian. Au luat parte: Presfinții episcopi Nicolae Popea și Ioan I. Papp, archimandriții: Dr. Ilarion Pașcariu, Filaret Musta, Augustin Hamsea și Vasile Mangra, protosinceli Dr. Eusebiu Roșca și Roman R. Ciorogariu, protopresbiterii: Ioan Papiu, Mihail Popoviciu, Ioan Droc, Nicolae Ivan, Mateiu Voilean și Dr. George Popoviciu, iar dintre mireni: Dr. Iosif Gall, Parteniu Cosma, Nicolae Zigre, Ioan Lenger și Coriolan Brediceanu și secretarul Dr. Vasile Bologa.

Între obiectele ce s'au desbătut, mai însemnat a fost raportul despre starea școalelor în fața legii școlare a lui Apponyi. Hotărârile în acest obiect le publicăm în alt loc al foaiei noastre.

La univerzitatea sâsească s'au făcut alegerile de deputați Luni, în 2 Sept. c. pe un nou period de trei ani. Între deputații aleși sunt și doi Români, cunoscuții vrednici bărbați ai noștri: Dr. Liviu Lemény, ales în cercul Sebeșului-săs. și Dr. Aurel Vlad, în cercul Orăștiei.

Alegerea patriarhului sârbesc. Conducătorul partidului sârb radical Krasoievici a declarat unui gazetar, că partidul radical sârbesc va învinge negreșit la alegerea de patriarh, având 41 de voturi din 74. Înainte de alegere voiesc Sârbii să reguleze și dotația patriarhului; radicalii voiesc a da ca plată anuală patriarhului 120 mii cor. iar restul venitelor patriarhiei să-l folosească pentru ajutorarea preoției. Pentru alegere să fac deja pregătiri, cum scriem și în alt loc.

Darea de samă a lui Burdia. Deputatul mameluc »vestitul« Burdia dela Caransebeș și-a ținut darea de samă înaintea alegătorilor săi în Orșova. El s'a declarat de mare aderent al ocârmuirii și a zis — ținind la deputații noștri — că îi pare rău, că guvernul e atacat de oameni, cari să nizuiesc a desmembra patria.

Ei, dle Burdia, asta e o însinuare perfidă, cu care vrei să umbli pe placul stăpânilor!

Foile ungurești spun, că alegătorii au primit cu însuflețire vorbirea. De, vorba zice: »La așa cap, așa căciulă«.

Din comitatul Sibiului.

Primim spre publicare următoarea

— Convocare. —

Domnii membri români ai adunării municipale sunt prin aceasta rugați să se prezenteze la o conferință pe ziua de Marți în 17 Septembrie a. c. st. n. la 10 ore a. m. în localul casei române din Sibiu.

Conferința să va ocupa cu organizarea partidului, cu alegerile municipale și în special cu viitoarele alegeri ale funcționarilor municipali, deci afa-

ceri de mare importanță, cari reclamă prezentare cât mai numeroasă.

Sibiu, 4 Septembrie 1907.

Dr. Liviu Lemeny, Dr. L. Borcia,
președinte. secretar.

Atragem și noi atenția membrilor municipali asupra acestei conferințe de importanță și-i rugăm a lua parte la ea cu toții.

Școlile și învățătorii noștri.

Hotărârile consistorului metrop.

Consistorul metropolitan al bisericii ortodoxe române în ședințele sale din săptămâna aceasta s'a ocupat în merit și cu starea școlilor, votând o instrucție către eparchii în cauza articolului de lege XVII din 1907 adecă a legii școlare a lui Apponyi.

În privința aceasta s'au luat următoarele hotărâri, pe cari le dăm aci pe scurt, dar vom reveni eventual mai pe larg asupra lor:

1. Biserica susține și mai departe toate școlile, încât să poată din mijloacele bisericești și cu ajutorul creștinilor.

2. Să va face o conscriere a salariilor de până aci și a ameliorărilor ce să vor putea face.

3. Comunele cari pot — asemenea de acum salariile recerute.

4. Comunele cari nu pot, vor arăta de unde cred ele că s'ar putea ajutama.

5. În comunele mestecate cu Români de confesiunea gr.-catolică, să se susțină numai o școală, cu caracterul majorității populațiunii române.

Glasul unui țaran.

Un vrednic țaran, cetitor al foaiei noastre, scrie în afacerea școlilor următoarele:

Sunt un vechiu abonat al stimatei foii »Foaia Poporului« și totdeauna am cetit cu luare aminte cele scrise în foaia noastră, am urmărit cu băgare de samă toate cele scrise cu privire la școlile noastre populare, începând cu cererile învățătorilor noștri de a li-să îmbunătăți salariile, și până la primirea proiectului lui Apponyi.

Eu așa cred, că n'ar fi iertat, că nici un Român să caute nepăsător la marea primejdie ce amenință școlile noastre și cu școlile și poporul nostru. După modesta mea părere numai așa vom putea scăpa școlile, punând umăr la umăr dela opincă până la Vlădică, și asta ar fi așa, că suntem un popor de trei milioane și suntem împărțiți în două confesiuni, așadară fiecare confesiune să-și apere școlile sale, apoi tot rămânem la o confesiune mai bine de un milion și jumătate, așa că sunt chiar state su atâția locuitori și ele își susțin toată administrația statului, așa dară noi să nu ne putem susține școlile noastre? Eu așa cred, că le vom putea, ba poate și mai bine ca până acuma, căci nu vom fi siliți a cere dela guvern nici aceea ce am cerut până acuma, numai să vree cei cu dare mai mare, așa precum au vrut cei mai săraci până acuma, căci am văzut sate de câte 70—80 de fumuri susținând școala cu toate cele de lipsă și cu plata învățătorului de 300 fl. ba chiar și cvinevenalele plătindu-le în regulă. Apoi am văzut sate de 400 de fumuri, care iară numai o

școală și un învățător susțin. Așadară iată ce deschilinire mare între cei din nainte și acești din urmă că aceia plătesc 100 procente darea cultului, iar cei din urmă abia 20—25 procente. Acum dacă ar plăti toți 100 procente, de sigur că nu ne-am teme de Apponyi cu legea lui.

Deși nu mă țin vrednic a da nimărui lecții, căci avem Episcopii și Consistoarele noastre, avem sinoadele și congresele noastre bisericești, care să îngrijesc de școlile noastre și de binele poporului, totuș așa gândesc, că nu e rău să ne spunem toți părerile în aceste zile grele.

Deci modesta mea părere așa este că Consistoarele noastre să adune toate datele cu privire la darea directă și toate salariile învățătoarești laolaltă din toată eparchia și de acolo dela consistor să se împartă darea cultului, dar numai ce să ține de leafa învățătorilor, iar celelalte spese cu susținerea școlii să se împartă în comună, căci nu toate au aceleași spese, unele au mai mult, altele mai puțin și așa toată comuna poate singură să și-le poarte. Iar învățătorii să-și capete plata lunar dela Consistor, așa că banii să se încaseze în comună, și din comună să se trimită la Consistor, iar încât n'ar încurge regulat dela comună, avem fundațiunile noastre și avem băncile noastre, care bucuroși ne vor împrumuta până își plătesc oamenii darea.

Intr'alt chip ori și cum după modesta mea părere suntem pierduți cu școlile, rămânându-ne bisericile până iar la o zi de nenorocire, căci biserica nu poate trăi multă vreme fără școală.

Vechiu abonat.

DIN LUME.

Din Rusia.

În Rusia și acum continuă agitațiile și omorurile politice.

În Lodz a fost împușcat pe uliță sergentul de gendarmi Kolbasov, care era însoțit de patru soldați. Atentatorii, trei tineri, au fugit.

»Petersburkaia Wiedomsty« primește din orașul Nicolaiew știrea unui pogrom (măcel) în contra evreilor.

Membrii bandei negre au atacat magazinele evreești, au dărâmat zidurile și au jefuit totul. Evreii cari au încercat să se opue au fost bătuți rău. Pe stradă jefuitorii au tras focuri asupra evreilor. Membrii bandei negre au voit apoi să se îndrepte spre strada Lobovaga, cartierul cel mai bogat din Nicolaew. Ei au fost însă respinși de trupe.

Tribunalul militar a adus judecată în procesul conjuraților, cari voiau să ucidă pe țar.

Trei dintre acuzați au fost osândiți la moarte prin ștreang; trei la muncă silnică pe 8 ani, unul la patru ani. Cinci acuzați au fost condamnați la pierderea drepturilor politice, 6 inși au fost achitați.

Un omor politic.

În capitala Perziei, în Teheran, a fost ucis marele vizir (primministru) Amin es Sultan. El a fost pușcat de un zaraf, cu numele Abbasali, când vizirul a ieșit din parlament și a murit pe loc. Abbasali s'a pușcat și pe sine și asemenea a murit. Un tovarăș

de al lui a fost prins. Din scrisorile aflate la el s'a aflat, că vizirul a fost ucis din porunca comitetului revoluționar din Bacu.

Marele vizir ucis a fost de 50 de ani și era prietin al reformelor. El a stăruit mult, ca Perzia să capete constituție și parlament. Din cauza aceasta partidul protivnic reformelor i-a stâns viața.

Din Marocco.

În Maroco starea e neschimbată. Sultanul Abdul-Azis să zice, că să află în prinsoare și s'a răspândit știrea că ar fi fost ucis, dar aceasta până acum nu s'a adevărit. Noul Sultan, Mulei Hafid e recunoscut de tot mai multe seminții. Nu să știe sigur, ce politică va avea față de Europeni. El a adresat o scrisoare diferitelor triburi, prin care le provoacă să fie liniștite până să va vedea ce rezultat vor avea pertractările cu Francezii. Sultanul spune apoi, că dacă cu Francezii nu va putea ajunge la înțelegere, să va lupta în fruntea lor contra creștinilor. Noul Sultan va trimite o notă domnitorilor europeni, făcându-le cunoscută proclamarea lui de Sultan al Marocului.

La Cazablanca a fost în 28 August c. o luptă sângeroasă. Arabii au atacat de nou pe Francezi, dar au fost bătuți și au fugit în disordine.

Europenii continuă a părăsi orașele marocane, neafându-să în siguranță.

Pănade.

Acest sat pacinic românesc a ajuns a fi pomenit acum în toată lumea, grație purtării »brave« a »armatei naționale« cum numesc foile maghiare honvezimea.

Cetitorii noștri cunosc din cele ce am dat în nrul trecut, tristul caz întâmplat. O mulțime de Români din acest sat au fost bătuți și răniți greu de honvezii armați.

Abstrăgând dela faptul, că puterii armate nicăieri nu-i este iertat a ataca și măcelări pe cetățenii pacinici și nici chiar în Turcia sau Rusia nu să întâmplă cazuri asemenea celui din Pănade, întrebarea e, că cine poartă vina la sălbătăcia ne mai pomenită, cine a provocat-o? Aceasta trebuie să o scoată la iveală cercetarea.

Cercetarea.

Pentru cercetarea cazului a eșit la fața locului în Pănade o comisie, trimisă de comanda militară honvezescă din Cluj, iar din partea civilă a început cercetarea procuratura de pe lângă tribunalul din Ibașfalău.

Nu știm încă constatările autentice ale cercetărilor, să zice însă că comisia militară ar fi constatată, că soldații n'au înțeles signalul, crezând, că trebuie să atace pe Români. Aceasta ar fi iarăș o cocoloșire a adevărului.

Dealușirile lui Dr. Maniu.

Vrednicul și neobositul dep. Dr. Maniu publică de nou în »Unirea« următorul articol, care aruncă o vie lumină asupra cruzimilor din Pănade:

Ziarele maghiare din capitală, cu puține excepțiuni sunt supărate pe mine. Nu mă surprinde lucrul acesta. N'am căutat, nici când bunăvoința aceloră, cari sunt deopotrivă dușmani și neamului meu și dreptății. De astă dată este însă curios motivul supărării lor.

S'a întâmplat măcelul fără de păreche dela Pănade. Micul sătuleț cu locuitorii blânzi și deștepti, s'a scaldat de astă dată la apus de soare în sânge roșu, vărsat cu sălbatică cruzime de

armata susținută prin greul vieții noastre. Șirul lung al bolnavilor veniți ziua următoare la Baj pentru a li-să lega ranele mortale, a trebuit să-l văd și eu. Prea groaznică era povestirea răniților despre cele întâmplate.

Am mers în aceeași zi la Pânade ca să aflu în mod neîndoelnic adevărul. Am ascultat pe notarul comunal, care numai ocolind a putut scăpa de bătaie, mi-a descris înfiorătoare goană primarul comunal, care însuși a fost bătut. Am cercetat pe răniți nenorociți și mi-s'a dat să aflu în mod autentic de cursul și să văd cu ochii mei urmările unui vandalism înfiorător. Sângele vărsat care nu-l sorbise încă de pe străzi căldura și praful, gemutul răniților, tânguirea femeilor și a copiilor pretindeau urgentă satisfacție și grabnică mângâiere.

Am telegrafat ministrului de onoare, solicitând restabilirea ordinii de drept și am avizat ziarele despre acest revoltător fapt săvârșit de militari, chemați să susțină pacea, iar nu să spintece cetățenii pacinici. Cauza supărării ziarelor maghiare este faptul, că nu am tăcut și în fața crimei rușinoase ele să refugiară la vechia lor armă. Pun vina pe bieții români și declară de neadevurate și tendențioase comunicările făcute de mine.

Datoresc adevărului și nenorociților cetățeni români măcelăriți să declar că amănuntele publicate de mine sunt absolut autentice. Le-am aflat dela notariul și primarul comunal, dela răniți, și dela nenumărații martori oculari interogați de mine. Toate comunicările ziarelor maghiare contrare celor date de mine sunt nește intervertiri fără nici o bază. Investigarea oficioasă, care este în curs de adevărate întru toate informațiile mele. — Deocamdată atât! —

Ce privește satisfacția și despăgubirea celor răniți sper, că justiția își va face datoria, ce privește partea politică a chestiunii, aceea să va debata la locul competent. Soldații și ofițerii au fost maghiari, comuna și răniții sunt români. Experiența m'a învățat a cunoaște obiectivitatea ziarelor maghiare. Dela vestitul caz din Bocsig și celebrul măcel dela Mehadia începând, zărele maghiare au făcut întotdeauna pe pacinicii români impușcați și batjocoriți, responsabili pentru incidentele și barbariile săvârșite în ținuturi românești. Știam bine că nici în acest caz nu să vor schimba moravurile lor. Am ținut, ca de bună vreme să le previn cu adevărul. Nu m'am înșelat. Cele mai multe ziare maghiare intervertesc și bogatelizează cazul, învinovățesc poporul și li-năcăz nu pe militarii brutali ci pe — mine. Cauza măcelului au fost patimile militarilor crescuți în spiritul șovinismului exagerat, cultivat cu atâta predilecție de zărele maghiare, cari acum vreau să ascundă roadele lui funeste. De data asta n'au izbutit. În viitor tot mai puțin vor reuși, până când în definitiv forța dreptății eterne și a ordinii morale li va șterge de pe arena vieții publice pe toți aceia, cari orbiți de egoism și de neimpăcată ură față de noi nefericec întreaga țară cu toți cetățenii ei.

Nu vom înceta nici un moment în munca noastră, pentruca aceasta cât de curând să se întâmple.

Blaj, la 30 August 1907.

Dr. Iuliu Maniu.

Din România.

Manevrele regale române.

Despre manevrele regale române, ce să țin anul acesta în Dobrogea, să mai scriu următoarele:

Regele Carol va părăsi Sinaia în noaptea de 18 Septembrie. A doua zi, 19 Septembrie, va fi la Galați, unde va avea loc solemnitatea botezului vaporilor «I. C. Brătianu», «Lascar Catargiu», «M. Kogălniceanu» și «C. A. Rosetti». După ce să va termina această solemnitate, Suveranul, îmbrăcându-se pe vaporul «Lascar Catargiu», va pleca spre Tulcea, pentru a fi față la manevre. Cortegiul regal va fi precedat de torpilorul «Sborul», la o depărtare de un kilometru, și urmat de torpilorul «Năluca», tot la aceeași depărtare. La Tulcea, Regele și principesa Maria, vor fi găzduiți la palatul administrativ. Masa cea mare militară va avea loc la 22 Septembrie în frunte cu regele. Defilarea va fi la 23 Septembrie. Cele două corpuri de armată potrivnice vor fi comandate de d. n. general Cica și general Culcer. D-l general Cica va ataca, iar Culcer să va apăra.

Răscoalele și preoții.

D-l Spiru Hareț, ministrul instrucțiunii publice, sfârșind raportul privitor la rolul pe care l'au avut preoții și învățătorii în răscoalele țărănești din Martie, l-a supus cunoștinței M. Sale Regelui. Majestatea Sa a rămas adânc impresionat și foarte mulțumit, cetind această documentată lucrare.

Cu acest prilej, un mare număr de preoți și de învățători, dintre cei cari s'au distins și și-au expus viața pentru potolirea mișcării, au fost decorați — după propunerea dlui ministru — cu medalia «Rasplata muncii» pentru școală și biserică.

Inceputul bun.

La stăruința dlui N. Matei, deputat de Bacău, și a domnilor Ioan Drangă și N. Gh. Oanea, sătenii din Harja (Bacău), au pus bazele unei obștii pentru exploatarea de păduri, cu numele «Viitorul Săteanului», având 62 membri, cu un capital subscris de peste 20.000 lei, din cari s'au și plătit 14.000 lei.

Această obștie va fi condusă de un consiliu de administrație, compus din persoane cunoaștoare în această lucrare.

De sigur, că această însoțire va servi de pildă și altora.

Iată cum încep a să pune la cale în România lucruri folositoare pentru țărani.

Poporațiunea României.

Din raportul asupra mișcării populației României în decursul anului 1906 să vede că populațiunea a ajuns la finea aceluși an, la 6,585,000 locuitori (față cu 6,480,000 în 1905). În-

mulțirea față de 1905 e deci de 105,000, cea mai mare ce a fost până acum.

Politica balcanică a României.

Am scris, că primministrul României D. Sturza a avut o întrevedere cu cancelarul german Bülow la Norderney, cum și cu ministrul nostru de externe, baronul Aerenthal. Foia vieneză «Neue Freie Presse» ocupându-se cu aceste întrevederi, scrie între altele următoarele despre politica balcanică a României:

Baronul Aerenthal și-a exprimat desăvârșită încredere în politica balcanică a României, ale cărei pacinice intențiuni li sunt cunoscute. În urma unor anumite evenimente politice șansele pentru regularea chestiunilor macedonene în ultimul timp sunt bune.

Baronul de Aerenthal a spus că afară de Turcia, România are nevoie să întreprindă locale raporturi și cu Bulgaria, pentrucă principatul bulgar trebuie să meargă mână în mână cu politica României și să aibă încredere în ea.

Baronul de Aerenthal și-a exprimat speranța că grație, energicei lucrări a marilor puteri, Macedonia va intra în curând în stări normale. El s'a interesat de aproape și de ultimele turburări șgrare din România.

Vremea și starea sămănăturilor.

În toate părțile a fost în zilele din urmă călduri mari și secetă, care e neprimicioasă cucuruzului și uscă iarba pășunelor. Ploi au fost în puține locuri. Iată câteva știri din diferite locuri:

Sibiu. Vremea continuă a fi caldă și senină. Cucuruzul suferă mult de ferbințală. Miercuri a plouat, înviorându-să sămănăturile.

Arad. Seceta să arată tot mai stricicioasă asupra tuturor sămănăturilor. Din cauza uscășimii nu să poate ara. Este mare lipsa de ploaie în tot comitatul Aradului.

Timișoara. Vremea e uscată și caldă. Săptămâna trecută a plouat.

Vârșet. Cucuruzul să desvoaltă bine; e de așteptat roadă mijlocie. Crumpenele sunt slabe. Treeratul s'a isprăvit.

Panciova. Ploaia din urmă a ajutat mult cucuruzului. Cel târziu să desvoaltă frumos. Roadă va fi cam 12 măji metr. de iugăr, unul cu altul.

Sân-Miclăușul mare. Ploaia de aici a răcorit aierul. Scoaterea crumpenelor e în curs, dar roada e slabă. Cucuruzul promite roadă bună mijlocie, în unele locuri mai slabă.

Sătmăre. De câteva săptămâni avem călduri foarte mari, cari amenință cu peire cucuruzele, cele târzi sunt nimicite. Treerul e pe sfârșite, rezultatele sunt slabe.

Viile. Viilor asemenea le strică pretotindena uscășimea. Iată ce să vestește de la Arad:

În podgoriile din ținuturile Aradului viile s'au desvoltat favorabil, căldurile și seceta din urmă a pricinuit însă pagube foarte mari în vii.

Dacă căldurile nu încetează, nu numai strugurii, ci și vișele de vie sunt amenințate cu peire. Prospectele de roadă sunt foarte deosebite.

În Șiria, Covăsinț și Galșa se sperează 30—40 hectolitri la jugherul catastral, iar în Pâncota, Giroc, Păuliș și Miniș 20—25 hectolitri.

Lucrul și păstrarea.

»Cine nu știe tot așa de bine păstra, ca și lucra, acela să se omoare măcar lucrând și tot nu va lăsa după sine vr'un ban. Masa grasă face testamentul slab. Pecum vine așa să și duce ceea ce câștigăm, dacă nu știm păstra. De când unele din femeile noastre să ocupă mai mult de petreceri și povești, decât de fus, de războiu și de ac, în timp ce mulți din bărbații noștri mai mult joacă în cărți sau beau prin cărciumă, decât lucră cu săcurea și alte unelte de ale lor: de atunci multe averi s'au mistuit, perzându-se cu mult mai iute, de cum s'au câștigat. De vrei dară să te înavuțești, învață nu numai a câștiga, ci și a păstra. Noi am ajuns astăzi, ca să avem mai multe trebuințe măestrite, decât firești.»

Cuvintele acestea rostite mai înainte de aceasta cu un veac, de învățatul american Benjamin Franklin, îmi vin totdeauna în minte când văd, cum o parte însemnată din plugarii noștri nu știu să-și păstreze agonisala lor de preste an, nici măcar în anii mai răi de roduri, cum să pare că va fi și acesta pe unele locuri în sămănăturile de toamnă, și o risipesc numai iac'asa pe unele lucruri de nimic, din care catză apoi unii sunt chiar siliți, ca să emigreze la America.

Obiceiul unora din plugarii noștri, cari de când își așează bucatele lor prin poduri, coșuri sau hambare, mai toate cele trebuincioase pentru casă și le cumpără cu cupa și ferdela de bucate, ne aduce aminte timpurile din vechime, când nefiind cunoscuți banii, ca mijloc de schimb, fiecare trebuia să-și schimbe produsele în natură. Plugarul de pildă trebuia să umble cu bucatele sale în spinare prin târg, până când putea afla lucrul sau unealta de care avea trebuință.

Vechii Romani întrebunțau într'un timp în locul banilor, unele vite (pe latinește pecus) de unde mai târziu s'a format cuvântul latin pecunia, adică bani, iar unele popoară sălbatice, cari trăiau din vânat, întrebunțau, ba poate că mai întrebunțază încă și astăzi

pielea animalelor sălbatice ca mijloc de schimb.

Prin aflarea aurului și a argintului, din cari s'au putut bate bani de deosebite mărimi, schimbul produselor s'a putut face mai cu înlesnire, vânzând și cumpărând fiecare cu bani gata, cum să mai zice. La orașe, unde îndeobște să țin și târgurile cele mai mari, în cari să pot schimba și produsele de tot felul, să află mai mulți bani adunați la un loc, decât pe la sate, unde nu să țin asemenea târguri. De aceea apoi orașenii și trăesc mai mult cu bani gata, iar sătenii mai mult cu produsele lor naturale.

În timpul de astăzi nici săteanul nu mai e silit să tot alerge pe la cele orașe și după lucrurile cele mai mărunte, deoarece acum s'au așezat și pe la sate destui neguțatori, la cari poate afla asemenea lucruri. Aceasta este o ușurință mare pentru sătean, că poate să-și cumpere de acasă cele ce-i trebuie. Dar unii dintre neguțatorii noștri dela sate sunt precupeți la vânzarea marfei lor, așa că ei până acum au putut face dintr'un ban tot câte doi. Pe viitor însă nu va mai merge așa, căci s'au încumintit și sătenii noștri.

La aceasta a purtat și mai poartă vina în partea cea mai mare răul obiceiului al multor din plugarii noștri, de a-și căra cu cupa și ferdela la neguțatorul și cărciumarul din sat, cari îi le cuprind de cele mai multeori numai așa dupăcum vreau ei. Pe unele locuri aceia nici nu mai așteaptă până să cară bucatele în sat, ci încă chiar și atunci cu prilejul căratului să așază cu șetrele în capul satului, unde unii plugari nesocotiți le aruncă snopii sau tleii de cucuruz din car, ca și când i-ar fi prins de pe apă, — pe câte o porție de rachiu sau tăbac ș. a.

Astfel unii dintre plugarii noștri, dupăcum am zis și mai sus, dupăce își adună și treeră odată bucatele, apoi n'o mai curmă cu cupa din ele, așa că pe la Crăciun sau cel mult pe la Paști numai ce să pomenesc, că nu mai au nimic. De o parte mai dau și ei pentru păstorii de vite, de câmp, pentru taurii și păzitorii de noapte, de altă

parte mai dau și muierile lor, câte o cupă-două, șapte-nouă, pe lumini, petrolu, săpun, arnicu, sare, mătasă, piper, tămâe, »ca să nu mai rămâie lele Marie«, cum să zice și să nu mai știe bărbatul de toate.

Asta merge strună pe multe locuri de toamna începând, până co' o primăvara, când numai ce să pomeneste bietul plugar, că nu numai în șopru, dar încă și prin pod și hambare, toate s'au umplut de lumină, — adică toate s'au golit. Acum dumi te băiete la neguțatorul sau cărciumarul din sat, căroră ai lăpădat cupa de grâu toamna numai cu câte 10—12 bănuți, iar cea de cucuruz și săcară încă și mai lesne și cumpără dela ei bucate, adică dela faur cărbuni, căci aceia știu că mi-te învață cum să vinzi de altădată. Și fiindcă n'ai bani în mână, mai pune lângă preț și ceva camătă în obligație sau vechsăl, așa ca să ți-să vină un hectolitr de grâu pe câte 20—24 cor. iar cel de cucuruz pe câte 12—16 coroane, așa că pe când va veni celalalt seceriș sau cules de cucuruz să vinzi câte două-trei hectolitru, ca să poți plăti câte una alta cumpărată de mai înainte!

Acestea sunt urmările cele rele ale nepăstrării și neîngrijirii bucatelor adunate. De aceea plugarii cu minte și harnici vor lucra foarte înțelepțește dacă și vor duce bucatele de vânzare la târgurile din auropiere și acolo le vor vinde pe bani gata și tot așa își vor cumpăra cele de lipsă pentru casă. Când însă văd, că bucatele sunt prea ieftine, atunci să le prefacă în vite, porci sau galițe grase, căci astfel să plătesc mai bine.

Trebue să ne însemnăm și la locul acesta, că nu plugarul acela e sărac și să sărăcește, care adună să zicem, câte 20 hectolitru de grâu și tot atâtea de cucuruz, sau fie și numai pe jumătate, dar el nu le consumă și vinde pe toate, ci în tot anul îi mai rămâne și câte ceva prisos, pe care-l poate pune la o parte, — »bani albi pe zile negre« cum să zice; nu zilerul sau meseriașul acela e sărac și să sărăcește, care lucră pe zi pentru 2 coroane, iar el cheltuște numai câte una; ci acela, care adună câte

VESELIA.

Foia glumească a »Foil Poporului«. —

Păcală și Tândală.

(Din Munții-Apuseni).

Să zice că au fost odată în două sate, doi oameni. Pe unul îl chema Păcală, pe cel-alt Tândală.

Odată o zis Păcală către Tândală: Io mă duc nainte păcălind, tu vină napoi tândălind. Mergând el a lene nainte, o ajuns la un sat și o zis: »Dee D-zo bine oameni buni!« »Noroc bun omule!« dară ce veste mai este la d-voastră? Veste bună. Dară la d-voastră? La noi este reș, că s'a aprins apele. »Cum să se aprindă, nu să poate« respunseră oamenii, și îl băgară pe Păcală în ariște. Nu trece mult, și veni și Tândală și a zis: »Bună ziua oameni buni!« dară ce veste este aicea? Este veste rea c'o venit un om și-o zis: »că s'au aprins apele.« Nu știu a zis Tândală; iar io vă pot spune c'am văzut esind pești

la munte cu foc 'n spate. Atunci oamenii crezură și-l sloboziră pe Păcală, dar el a zis; că nu ese până nu-i dau 3 sute de zloți d'arginț. Ei îi deteră, și apoi eși din ariște. Mai merse, ce mai merse și ajunse la un sat. Acolo erau oamenii adunați la sfat de să sfătuiu și-o dat binețe Păcală: »Bună ziua oameni buni!« dară ce veste este la d-voastră? Veste bună! Dar la d-voastră? La noi este veste rea! »Am auzit c'o murit D-zeu.« Nu să pote, îi minciună, și 'ndată îl închiseră în temniță.

Nu trece mult și sosi și Tândală și le dede omenește binețe, la oamenii ce erau adunați.

Ei îi mulțămiră frumos. Tândală întrebă apoi pe oameni: ce mai veste este la D-voastră?

La noi este veste rea, c'o zis unul c'o murit Dumnezeu. Io nu știu n'am auzit, grăi Tândală, dar văzui pe Sân-Petru mergând la moară cu capul gol să macine pentru prinoase. Omenii crezură 'ndată și sloboziră din ariște pe Păcală și iară îi deteră 3 sute de zloți.

Mergând ei amândoi au ajuns la un târg, și după ce-or mers acolo, s'or întâlnit cu un domn. Domnul cât o văzut pe Păcală i-o zis: »dară adusai păcălele să mă păcălesti și pe mine?« El a zis: »ba le-am uitat a casă!«. Du-te dară după ele. M'oiu duce, și să luă Păcală la drum, și să tot duse până ajunse la un colț de casă strâmb și să puse cu umărul să țină de el. Nu trecu mult și vini domnul acela, și văzu pe Păcală, ținând de colț și-l întrebă »de ce ții de colțul acela?

El a zis: de aia-l țin c'o zis D-zău că-l răstoarnă în drum și-ți închide drumul, să nu poți tu merge cu căruța. Dar hai! și ține tu de el până mă duc io după păcălele. Domnul să duse și ținu de colț. Păcală iute să sui în căruță și hai: ca mai dute copile. Mergând Păcală pe drum a zis către cociș: (slugă) să se ducă și el să nu scape cum-va domnul colțul și să închidă drumul. Cocișul iute să dusă. Păcală, unde nu să umflă de răs acum. El era și cu căruța și cu 6 sute de zloți în curea (șerpar) și de n'o fi murit trăiește și azi.

40 hectolitre sau lucră pentru 4 co-roane, iar el cheltuește de două ori pe atâta, dupăcum fac cei mai mulți în zilele noastre.

În privința aceasta sunt pline mai toate satele noastre de pilde bune și vrednice de urmat și anume: cum cutare plugar sărac în tinerțe, prin lucru și păstrare a putut să ajungă la stare și avere frumoasă la timpul de bătrânețe, pe când cutare bogătan, care a cheltuit mai mult decât a câștigat, a ajuns cu timpul la sapă de lemn, a ajuns să împrumute de la aceia, cari mai înainte poate au fost servitorii lui și pe cari el poate că atunci îi desprețuia și batjocorea.

Banul e un lucru foarte mic și de puțină valoare, totuși dacă nu-l ai la îndemână, nu ți dă nimenea chibrite, piperul și celelalte lucruri, de cari ai avea trebuință. Și totuși avem pe mulți zicând: când voi ajunge pe acești câți-va bani, tot sunt eu sărac! Aceștora le aducem aminte cuvintele dascălului A. Panu: »Cine însă știe trăi mai cu păstru, paraua o are la galbin căpăstru«.

Ioan Georgeson.

Influența stricăcioasă a alcoolului.

— Căile și mijloacele prin cari s'ar putea lucra cu efect începând din școala elementară, întru împlinirea beției. —

Temă dată din partea Prea Ven. Conist. Archid. gr.-or. rom. din Sibiu spre dezbateri conferințelor învățătorești în anul 1905 — de Petru Bura, Inv.

(Urmare.)

Omul datat și obicinuit a bea în continuu beuturi alcoolice adică omul bețiv, în sine este o figură interesantă, un cap de studiu, pentru că el să poate cunoaște dintre celelalte persoane. Influența alcoolului asupra omului să manifesteze și la suprafața corpului adică în afară, de aceea omul bețiv, alcoolistul să poate cunoaște numai uitându-se la el. Bețivul (alcoolistul) are fața înflăcărată roșie, nasul vânăt, sau din contră fața palidă fără de nici o culoare și preste tot sunt slabi, ear la alții să manifesteze în aceia că sunt foarte grași. Dar influența în afară a alcoolului nu să mulțamește numai cu atât, ci la urmă are și alte semne distinctive

anume: Acești oameni încontinuu sunt neliniștiți, nervoși își perd vederea, te-saurul cel mai scump al omului sănătos, li să strică auzul, ba le tremură mâinile cu cari apoi nu pot săvârși nici un lucru de doamne ajută, nu pot scrie și nu pot îndeplini alte lucruri etc. Inșă nu e destul atât ci și picioarele nu își pot îndeplini funcțiunea lor naturală, nu, pentru că alcoolul le a împedecat le-a făcut ca și acestea să tremure.

Un semn și mai caracteristic al alcoolului care nu întârzie a să manifesta tot pe estern și cred că unul fiește carele din noi fraților, am avut parte a-l vedea, sunt oamenii acațioși, guralivi fără de nici o rușine și renitenți, mai de parte imorali și obraznici de cari noi ca unii ce suntem chemați a fi ca învățători și ca unii cari suntem avizați a trăi cu poporul la sate, avem onoare în fiecare săptămână dacă nu la două trei zile a ne întâlni cu astfel de nenorociți. — Dar e mai dureros lucru a vedea pe că e un om bețiv în drumul dela crăsmă până acasă, unde în cel dintăiu loc și a lăsat bănișorii strânși de săptămână cu multă trudă și în cel de al doilea îl așteaptă copii plângând de foame, clătănându-să într-o parte și încelaltă și dintrun grad întraltul, injurând pe D-zău, sberând și chiuind. Ba încă sosind acasă pe deasupra își mai bate femeia și copiii, încât beții siliți sunt a-ă ascunde pe la vecini. Aceștă sunt semnele caracteristice e-sterne a omului bețiv.

Inșă să nu ne oprim aci, pentru că influența desastroasă a alcoolului are urmări și mai rele și mai de condamnat. Alcoolului nu e destul atâta și nu să îndestolește cu aceea că ruineză total organismul omului și împedecă funcționarea normală a lui, îl face omul cel mai de jos, îl aduce la starea unui animal, îl face îndrăzneț, obraznic așa zicând fără de nici o rușine și îl ruinează și moralicește nu, cu atâta nu să mulțamește, ci merge cu un pas mai departe și zice:

Eu îți sunt domnul și disputorul tău, ai să ascuți de porunca mea, ai să faci ce îți comand eu. Cu durere așa este, nu este glas sunător în pustie ci este glas ascultat și tocmai îndepli-

nit, omul atunci îi este slugă plecată, dă ascultare poruncii. De regulă fără-delegile cele imorale și contrazicătoare învățăturilor D-zeiești, s'a constatat și e evident că în beție le săvârșeste omul la demandarea deavolească de mai sus a alcoolului. Furtișagurile zilnice ce le putem ceti și prin foi, încât te scandalizezi auzându-le, ce credeți nu sunt urme neșterse ale alcoolului? — Ba da, este așa, că altcum nici că să poate, fiindcă acești oameni prin consumarea multă a beuturilor alcoolice pe lângă alt năcaz îi mai și costă multe parale și astfel omul datat beției își prăpădește averea, să ruinează materialicește, din om bogat și onest ce a fost devine sărac și prăpădit, prin urmare nu află altă mântuire de cât să fure de pe la alți oameni cinstiți.

Mai de parte pe lângă că îl ruinează și materialicește, îl duce și la abizul perirei, la sinucidere ba chiar la săvârșirea de omoruri, pentru că omul alcoolist bețivul nu mai are moravuri, acestea sunt pierdute pentru el. E lucru constatat deja cumcă omorurile cele multe lea săvârșit oamenii bețivi și ce e mai mult în stadiul beției, deci nu e mirare așa dară că temnițele în timpul nostru sunt pline cu astfel de nenorociți, precum durere ne arată statisticile oficioasă.

S'a născut, întrebarea, că în ce formă să ne esplicăm noi cazul, că lumea înaintează, civilizațiunea să ridică, începe a avea intrare și în păturile poporului și totuși înmoralitățile, omorurile, furtișagurile și prin urmare temnițele sunt îndesate și nu să scadă, ci treptat cu civilizațiunea să înmulțasc? Enigma a fost deslegată de cătră cineva și a zis: Alcoolul sau mai bine zis beția este acea, care strică moravurile bune și face că omorurile și furtișagurile să nu scadă. Și fără îndoială că a grăit adevărul.

(Va urma.)

Scriitorii nostri.

În nrul trecut am vorbit despre scrierile lui Grigore M. Alexandrescu și am dat o fabulă de-a lui. Azi dăm iarăși una la foită și aci câteva notițe din viața sa.

Mărunțișuri.

Tot bletele soacre.

Între flăcăi.

— Ascultați, băeți, dacă odată și-odată ne vom hotărî să ne însurăm, ar fi bine, cred, să luăm de neveste trei surori.

— De ce?

— Pentru că așa o să avem o singură soacră.

Rugăciunea Țiganilor.

Sfinte Devla al nostru, dada slăninei, duhul untorei, părintele barosului și al ileului, nu ne duce în cale de picioroage, c'ai tăi sunt mușchii și rărunchii și cărnații și cartaboșii! .. Talarișca, pișca, ocinașca tașca, chichirez bucata, că verzele-s gata. Baranghina, baranghina, hau, hau, vai de corturile noastre!

Oare-ce și nu știu ce.

Un purdelaș văzu odată, cum sfășia un vultur pe un epure. Grangorelul nu mai văzuse nici-odată nici vultur, nici epure, și ne-

știind cum le chiamă pe cele două bidigăni, începu a tângui pe epure astel:

»Vai sărace oarece,
Cum te mănca nu știu ce;
De-ar ști măta oarecum,
Cum te-ar plânge nu știu cum!

Măța sălbatecă și tigru.

Fabulă de Gr. Aleosandrescu.

Un cotoiu sau pisică
Din două nu știu care,
Nici mare, nici prea mică,
Dar foarte mănecătoare
Și de soiul acela, ce'n păduri locuiește,
Și pe copaci trăiește,
Văzu un tigru mare
Trecând pe o cărare.
De sus de pe copac, unde era urcată
Pisica socoti
Că-l poate îngrozi;
Și fără a pierde vremea să adresă îndată
La tigrul ce trecea
Dar sus n'o vedea:
»Ian stăi, mă rog, puțin, jupâne de pe jos,

Care mă socotești
Că nu știu cine ești.

Mândria, ce areți cu noi, e de prisos.
Știi din ce neam mă trag și că străbunii mei

Sunt fii de Dzei?

Nemuritorii toți din cer când au fugit
Sub nume de pisice în lume au trăit.
Preoții egipteni în temple li măresc
Și niște tigri mici cu noi să potrivesc!
— Dacă strămoșii tăi cu tine sămăna
Nesmintit erau proști căți lor să închina —
Răspunse tigrul meu »iar dacă au avut,
Vre-un merit cunoscut
Ceva dumnezeiesc,
Atunci eu te căiesc
Și pentru starea ta de milă sunt pătruns,
Căci, de-or fi câte spui zău! prea rău
ai ajuns.

*

Deși mulți au zis-o, eu tot o mai zic:
»Mărirea străbună pe străbuni privește
Înzadar nepotul cu ea să fălește
Când e, cum să 'ntâmplă, un om de
nimic«.

Grigore Alexandrescu s'a născut la Târgoviște în 1812 și fiind sărac l-a crescut la școală în București un unchiu al său. El a umblat în școala lui Eliade și a fost școlar bun. A intrat apoi în oaste și a ajuns ofițer, dar neplăcându-i cariera militară, eși din armată. El s'a dedicat tot mai mult literaturii, dar luă parte și la viața politică a țării sale și ocupă mai multe deregătorii însemnate. La 1859 sub Cuza-vodă fu numit ministru al cultelor și instrucției publice, dar dela acest post repăși nu preste mult și fu numit la 1860 membru în comisia dela Focșani, însărcinată cu unificarea legilor celor două țări unite, a Munteniei și Moldovei. Ocupând el aceste deregătorii, și-a luat vreme de a scris și deosăbite lucrări, mai cu samă poezii și fabulele sale frumoase. În proză a scris o călătorie a sa pe la mănăstirile din Oltenia. Dintre poeziile sale amintim: »Umbra lui Mircea la Cozia«, »Mormintele dela Drăgășani« etc.

Al. Alexandrescu a murit la adânci bătrânețe, în 1885, dar dela 1860 n'a mai putut scrie, fiind în acel an lovit de o boală grea. Scrierile lui au fost scoate în un volum mai în urmă la 1895, dar fiind ediția aceasta cam rară, în curând vor eși în editura »Biblioteca pentru toți«, căpătându să atunci ieftin. Recomandăm cetitorilor noștri ceterirea scrierilor lui Grig. Alexandrescu.

Scrisori către săteni.

I.

Fraților săteni iubiți!

Vede numai Dumnezeu
Traiul azi cât vi de greu.
De vreți dară ca să știți,
Cum în lume să trăiți,
Ca să vă mai ușurați,
De nevoi să mai scăpați,
Ascultați-mă pe mine
Și-ți vedea că-ți face bine.

Munca-i arma potrivită
Pentru ori și ce ispită,
Munca-i mare mângâiere,
Munca-i a vieții miere
— Dar sfânt dela D-zău. —
Deci munciți, munciți mereu
Și mereu chivernisiți
Ceeace agonisiți!

Nu vindeți cu nici un preț
Câmpurile ce le-aveți,
Nu luați pe împrumute
Cu dobânzi de zeci la sute;
Nunțile le mai scurtați
Cheltuelile n'ârcați,
Crășmele, vai, părăsiți,
Cu rachiu nu v'ameștiți,
Că rachiu-i cel mai mare
Dușman pentru a voastră stare!!

Voi de vreți să fiți tot veseli
Și în trup s'aveți putere,
Nu beți altă beaură
Decât numai vin de mere,
Curăță și subțiază
Sângele, vă face harnici,
Nu vă strică mîntea trează,
Vă mai apără de boale
Și de slăbiciuni trupești,
Vă invioșază viața
Cu bucurii sufletești.

Vă aduce avere-n casă,
Pe copii vi-i norocoște
Și de multe neajunsuri
Și năcazuri vă scutește,
De rachiu voi așa-dară
Feriți-vă ca de foc
Și beți numai vin de poame,
Dacă vreți s'aveți noroc!!

Incă v'ași mai sfătui
Să n'cetați a pripăși
Straie prin a voastre sate,
De prin târguri cumpărate.
Fuste, rochii, testemele,
Horboțele, catifele,
Flori, cordele, bolduri, pene
Cumpărate din dughiene,
Pălării moi de fabrică,
Azi le porți mâne să strică,
Păpucași și cioboțele
Și multe alte lustruiele —
Toate aceste s' sărăcie
Pentru a voastră economie,
Că vă storc din pungă banul
Ce l-ați câștigat cu anul,
Vă ucid lucrul din mâni
Moștenit dela străbuni
Și vă fac să stați în lene
Preste an mai multe luni,
Ba încă vă schimosesc,
Portul mândru românesc
— Port, și azi prea lăudat
Și de oameni mari purtat. —

Voi deci, fraților iubiți,
Aste datini părăsiți!
Căneță îmi sămănați,
Pe soții le îndemnați
Ca să toarcă, să zolească
Și să țese, să albiască,
Să coase cămeși cu-altițe
Pentru ele și fetițe
Și cămeși cu mâneci late
Pentru soț, ficior și frate;
Să se poarte în cătrînțe,
Să se îmbrobode'n ștergare,
Să silească tot cu mâna
La copii să facă stare,
Iar din târg pe bani să iee
Ce e mai de trebuință,
Lucruri, fără care traiul
Este fără de putință.
Și voi bărbați, ficiori, voi
Opințuța n'o lăsați,
Că e estină și bună,
Opințuța deci purtați
Și îmbrăcați-vă'n sumane
Și-n cojoace bătrânești,
Că's doar straietele de fală
A nației românești,
Cum asemenea-s de fală
Și cusmele țurcănești. (Va urma.)

FELURIMI.

Din vremile trecute. În vremile trecute multe lucruri erau oprite, cari azi sunt atât de naturale.

Intre altele era tare prigonită și oprită cafeaua. Un prinț din Germania a dat în 1767 poruncă contra cafelei, zicând că ea strică sănătății și prin ea să mistuie foarte mult zahăr și așa e un mijloc de-a prada bani, iar cu pregătirea ei să prada multă vreme și multe lemne.

Au fost vremuri când nu era iertat să se cetească foi, iar Țarul Pavel a oprit pe Ruși de-a folosi în public

cuvintele: »patrie« și »cetățean«. De altcum Țarii Rusiei au dat multe porunci, cari restringeau libertatea oame-nilor și în viața privată.

Din aceste să vede, că nici vremile trecute, vremile din bătrâni n'au fost așa de alduite, cum să spune în poveste.

SFATURI.

Scutirea trifoiului de degerare. În timpurile sărace de zăpadă trifoiul degeră în mare parte, mai ales în pământurile cam umede, bogate în lut și expuse vânturilor de miază-noapte și apus. Pentru a întimpina asprimea gerului și a scuti trifoiul, ajunge un așternut subțire de târnomeată (pleavă), buruieni sau paie de ori-ce soi, cu care să acoperim iarna.

Partea Literară.

Povești pentru copii.

Colectate de inv. I Crișan.

Mâța bursucată.

A fost odată o femeie și a avut o măță. Într-o zi femeia s'a dus cu măța în pădure să-i ajute să aducă lemne. După ce a adunat lemne, a luat ea o legătură în spate și câteva le-a dat măței să le aducă. Măța a plecat cu lemnele repede către casă. În drumul ei a dat de o gaură și crezând că găsește soareci, s'a băgat în ea.

Gaura era a vulpei. Ceva mai târziu a venit și vulpea acasă și a văzut, că în gaură e cineva. Ea a întrebat de afară:

— Cine e în gaura mea?

— Eu sunt măța bursucată

C'o ureche forfecată

Cu una neforfecată

Ce apuc tot îmbuc

Ce nu, în straiță n'fund.

Vulpei i-a fost frică să între în gaură. Ea s'a dus și a dat de un lup. Acesta a venit la gaura vulpei și a întrebat, cine-i în gaură vulpei.

— Eu sunt măța bursucată.

Lupului încă i-a fost frică de măță, și s'a dus și au chemat un iepure, un șap și mai pe urmă un gândac. Gândacul s'a dus la gaura gaurei și a întrebat cine-i în gaura vulpei.

— Eu sunt măța bursucată. etc.

Când zicea acestea a dat cu laba în gândac. Acesta a căzut jos și ea l-a mâncat.

Când au văzut ceialalți cât e de tare măța, că numai cu laba îi omoară, au fugit în toate părțile. Iar măța a rămas stăpână în gaură și de nu va fi murit și azi e acolo.

Dare de seamă și mulțumită publică

Cu ocasiunea petrecerii împreună cu concert aranjată de tinerimea rom. din Ibănești și Hodac în ziua de S. Petru (12 Iulie a. c.) în școala gr.-or. din Ibănești, s'au încasat cu totul suma de 179 cor. — din care detragându-se spesele (de astădată procurarea materialului unei bine etc.) de 146 cor. 96 bani, rezultă un venit curat de 32 cor. 4 bani.

Acest venit s'au folosit în următorul mod:

1. S'au trimis On. Direcțiuni gimn. pentru înălțarea Gimnaziului din Brad suma de 20 cor. (adecă doauzeeci cor.)

2. S'au predat școalei gr.-or. din Ibănești suma de 6 cor. 4 bani, (scris șase cor. 4 bani) și școalei gr.-cath. din loc suma de 6 cor. (scris șase cor.)

Au binevoit a suprasolvi următorii domni: — Ioan Pop inv. Cașva, Flore Lup colector Hodac, doamna Șipos Reghin și Kolin Moor ingineri Ibănești câte 2 cor. 60 bani. Grigore Nicoară preot Ibănești cu 2 cor. Alexandru Tirnovean prot Hodac, Niculae Chirtes meșari Ibănești, Ioan Racotan preot Ibănești, Ioan Racotan cantor Ibănești, Dionisiu Radu preot Nadășa rom., George Radu comerciant Hodac, Zacharie Lup preot Hodac, Neculae Gliga preot Râpa superioara, Dumitru Moldovan preot Chinceș, George Pop sub notari Gurghiu, Ioan Zahan preot Cașva, câte 1 cor. 60 bani. Gliga Dumitru Dubeluc proprietari Ibanești 1 cor. 20 bani. Irimie Chirtes proprietar Ibanești. M. Catta candidat de notari, Farkas Șandor strajamester de jandarm; Gurghiu, toți câte 80 bani. Ioan Petru preot Ibănești, Ioan Cofari inv. Ibănești. Dumitru Dan, primari Ibănești, N. Socol Reghin, Daniel Costin comerciant Hodac, Ioan Șara familia Bistrița, Michailă Măreșan preot Beica rom., Iuliu Cioba preot Nadășa rom., G. Branea preot Vidrasău, Simion Suci comerciant Ibănești toți câte 60 ban., Emil Mathei inv. Ripa inferioara și Zacharie Frandes inv. Hodac cu câte 40 bani.

Tuturor marinimoșilor donatori, domni și doamne li să aduce și pe aceasta cale adânc simțita noastră mulțumită.

Vic. Pop Harșlanu, I. Cofar, Grig. Nicoară,
controlor. casar. pres.

NOUȚĂȚI.

Procesul „Telegrafului Român”. Cum știm procuratura din Cluj a pornit proces împotriva foaiei de aici »Telegraful Român« pentru un articol cu titlul »Agitatorii« publicat în nr. 133 din anul trecut. Tribunalul reg. din Cluj a sistat procedura judecătorească pe motiv, că articolul nu e de cuprins agitatoric. Tabla reg. însă a fost de altă părere și găsind că e motivată acuza procurorului, a decretat punerea sub acuza a dlui Teodor V. Păcățian, redactorul »Telegr. Rom«. Să va ținea deci în toamna aceasta pertractare finală, la curtea cu jurați din Cluj.

Anunț. Cursurile »Școalei pentru economia și industria de casă«, susținută de »Reuniunea femeilor române din Sibiiu«, să încep la 15 Septembrie n. Instrucțiunea secțiunii economice cuprinde: a) învățământ practic: pregătirea bucatelor, conservarea poamelor și legumelor, spălatul și călcatul rufelor, confecționarea rufelor etc.; b) învățământ teoretic: economia de casă, contabilitatea etc. Instrucțiunea secțiunii industriale cuprinde: cusut, croit, împletit cu mașina, tors și țesut.

Informațiuni să pot primi dela domnișoara Alexandrina Teranu, Sibiiu Strada Baier nr. 1 — Comitetul »Reuniunii femeilor române din Sibiiu«.

Impărat căzut de pe cal. La o revistă militară din săptămâna trecută, ținută la Hannovera, (Germania), calul pe care călărea împăratul Wilhelm a lunecat și împăratul a sărit din șea, căzând jos. Nu îi s'a întâmplat însă nimic și aducându-i-să un alt cal, a continuat cu revista.

Logodnă. Tipograful Ioan Apolzan și d-șoara Anicuța Mera, ambii din Sibiiu, și-au serbat logodna în 24 August n. 1907.

Felicitările noastre.

O tovarășie. Din Turda să scrie, că banca românească de acolo »Arieșana«, în tovarășie cu alte două institute de bani maghiare de acolo, cu comitele suprem și un deputat dietal, a fondat în Turda o nouă societate pe acții pentru industria ceramică (țiglărie etc.) sub firma »Aranyosgyéresegerbegyi agyagipar r. t.«, cu un capital de cor. 400,000. Nu știm, ce prospecte are noua tovarășie.

Nouă bancă românească să întemeiază în Beclean (comit. Bistrița-Năsăud), cu numirea »Minerva«. Adunarea de constituire este convocată pe 11 Sept c.

Ce s'a făcut în 2^{1/2} ani. Cu acest titlu a ieșit în tipar Nr. 13—14 al bibliotecii despărțământului Cluj al »Asociațiunii« în o broșură. În ea să arată lucrările despărțământului Cluj, făcute în timpul din urmă pentru răspândirea culturii în poporul din jurul Clujului, lucrări vrednice de laudă.

Numai pudra de piele borax-imperial, veritabilă a lui Mack nu conține nici un fel de stofă vegetabilă, d. e. pudră de întărit, și de aceea să folosește cu preferință de cătră moașe ca de fapt cel mai bun praf de presărat, fiindcă în urma însușirii sale răcoritoare și a adauselor deosebite scutește de rupturi și aprinderi. Pudra de piele borax-imperial a lui Mack să poate ocazional recomanda și persoanelor cu piele delicată și ca mijloc contra asudării picioarelor.

Aruncați de vil în foc. Din orașul rusesc Nișni-Novgorod, să scrie că un foc a izbucnit în satul Vozdicenskije, care a prefăcut în cenușe 15 case. Pe când locul să întindea, țărani cei mai păgubiți apucară pe patru inși bănuși, că au pus foc satului și-i aruncară în flacări. După stângerea focului s'au găsit între ruine cele patru cadavre arse.

Di V. E. Moldovan în America. Foaia »Românul« din America ne aduce vestea, că dl Vasile E. Moldovan, fost redactor la »Orizontul« și la »Lupta« a sosit în America.

Di Moldovan avea mai multe procese de presă, pe urma căruiua putea să aibă nădejde, că îl vor băga în temniță pe timp mai lung. După cât știm d-sa va fi angajat ca redactor la vreuna din foile noastre românești din America.

Iubileul Papel. La 18 Sept. n. să împlinesc 50 ani, decând Sfinția Sa Papa Piu X a fost hirotonit într-un preot. Intreagă lumea catolică face mari pregătiri pentru această sărbătoare rară. Provincia noastră bisericească gr.-cat. proiectează în luna Martie și Aprilie viitor un pelerinaj de preoți și credincioși, sub conducerea unui Episcop.

Hoți de târg au venit și la târgul Bulciului din Bistrița — după cum scrie »Rev. Bistr.« — Intre alții a venit și unul vestit dela Oradea-mare, Széles György în port unguresc, care tăiașe cureaua cu 1700 cor. dela un biet țaran din Bârgău, dar văzând un om din apropiere făptuirea hoțului, a dat alarmă și obștia adunată în grabă a mântuit banii creștinului și a tras o zdravănă bătaie hoțului, care a ajuns pe urmă în spital.

Românii nostri trebuie să se ferească ca de foc de asemenea oameni primejdioși.

La temniță. »Drapelul« de Sâmbătă, 31 Aug. c. scrie: Astăzi dimineață la orele 9 a intrat părintele Simion Blajovan din Hodoș în temnița din Lugoj ca să-și facă osânda de 4 săptămâni, la care a fost condamnat din incidentul primei alegeri de deputat din Lugoj. — Să-l revedem cu bine!

Morți de foame. Nu i-ar veni omului să creadă, că în bogata Anglie sunt cazuri când mor oameni de foame, dacă n'am ști, că prin orașele mari ale acestei țări, pe lângă bogățiile imense dăintiește și cea mai neagră sărăcie. Astfel după cum a declarat ministrul Burns în parlament, anul trecut au murit de foame în Anglia 220 de oameni, dintre cari 49 în Londra.

Pentru biserică. Pentru zidirea bisericii din Boz au mai sosit următoarele ajutoare benevole:

Dela comuna bisericească Săcel prin vrednicii frați de acolo Gligor și Ioan Dancu dela fiecare câte 20 cor. la olaltă 40 coroane. Dela comuna bisericească și alți particulari 21 cor. Dela evlavioasele doamne credincioase croitorese Bloș din Săliște 20 cor. Dela vrednica creștină văduvă Elisaveta Begiu din Apoldul de jos 20 cor. Dela comuna politică din Galeș 10 cor. în total 111 cor. Pentru cari fapte vrednice de imitat în numele comunei bisericești subsemnatul mă simt îndemnat a le aduce tuturor și pe calea aceasta cea mai profundă mulțumită publică. — Ioan Stângu, paroch gr.-or. în Boz.

Răgutele din anul acesta obligați la serviciul activ sunt chlemați la slujbă nu ca de obicei la prima, ci la 16 Octomvrie a. c. în urma unui ordin al ministrului de războiu. Voluntarii pe un an, cei din armata comună, cât și cei dela honvezi, precum și rezerviștii de întregire, care să prezentă de bună voie, își încep slujba și în anul acesta la 1 Octomvrie. Rezerviștii de întregire din armata comună sunt chemați pe ziua de 3 Octomvrie, cei dela honvezi pe ziua de 6 Octomvrie a. c.

Furt de dinamită. Din măgăzinul primei societăți ardelenene pentru băi de aur s'au furat 15 kilograme de dinamită. Acesta este al doilea furt, petrecut în timp scurt, din măgăzinul acestei societăți.

»Erdélyi Hirlap«, foaie de zi din Cluj, întemeiată de 10 luni și care a scris de multe ori foarte înveninat despre cauzele românești, a încetat să mai iasă. În nrul din urmă, dela 31 August c. redacția dă aceasta știre, fără să spuie cauza încetării. Probabil din lipsă de sprijin. — Odichnească în pace!

Crișmele închise. Reprezentanta comunelor Poiana-Mărului (I. Bran) și Sălciva (Munții-Apuseni) a hotărît închiderea crișmelor în Dumineci și sărbători.

Alegerea patriarhului sârbesc. Congresul bisericii sârbești chemat să aleagă patriarh în locul repozatului Brancovici, să va întruni la Carloviț în ziua de 1 Octomvrie. Să crede, că va fi ales episcopul Zmeianovici dela Vârșet, candidatul Sârbilor radicali.

Copii și beuturile. Ministrul de culte și de școale a însărcinat pe inspectorii de școale să adune următoarele date privitoare la lăfșirea beuturii între copii! 1) Câtă și ce fel de beutură capătă copiii? 2) Dacă beau numai întâmplător, câtă beutură și când? 3) Ce influință are beutura asupra învățaturii și purtării școlarelor? 4) Cine i-a dat întâiu beutură copilului: părinții, doctorii sau cine alții? — Inspectorii trebuie să înainteze datele ministrului până în 1 Dec. c.

Oartea engleză: Românul american, atât de trebuincioasă celor ce sunt sau merg la America, a eșit în tipar în tipografia noastră în o ediție nouă, prelucrată cu îngrijire. Cartea, cum știm, e alcătuită de dl Victor Lazăr. Prețul 1 cor., și 10 bani porto, se poate procura la administrațiunea »Foil Poporului«.

Locuitorii Vienei. Numărul locuitorilor capitalei împărăției noastre, a frumosului oraș Viena, a trecut de curând preste două milioane de suflete.

Regele și Regina României au plecat săptămâna trecută în străinătate, trecând prin Ardeal și Ungaria și pe la Viena, unde s'au oprit puțin. De acolo au mers în Baden (Germania). Regele să va întoarce nu preste mult în țară, la manevrele regale.

Ciuma vitelor. În toată Ungaria sunt 117 comune atacate de ciuma de vite. Mai cu seamă e lătită această boală în comitatele Hunedoara, Caraș-Severin, Torontal, Pesta și Szabolcs. O cauză însemnată a răspândirii ciumei este și neglijența oamenilor. Așa d. e. nu îngroapă destul de afund animalele moarte de ciumă, încât uneori le răscolesc câinii și așa boala să lățească.

În atențiunea învățătorilor. A apărut: Limba maghiară pentru școlile populare înținută după metoda directă de Vasile Stan, profesor la seminariul »Andreian«. I. Anul întâi și al doilea de școală. Nagyszében (Sibiu) Tiparul tipografiei arhidiecezane 1907. Preț 50 bani.

În curând apare: Indrumări metodice la Limba maghiară pentru școlile populare de V. Stan prof.

Să pot procura dela librăria arhidiecezană și dela autor, Sibiu, Str. Măcelarilor 27

Iubileul principelui Bulgariei. Principele Ferdinand și-a serbat săptămâna trecută iubileul de 20 de ani, de când s'a urcat pe tronul Bulgariei. Iubileul s'a serbat în Sofia, cu pompă mare, deși serbările au fost mai reduse, decât cum să plănuseră la început.

Împăratul Germaniei la București. Foia »Epoca« e informată, că împăratul Germaniei va vizita anul acesta pe regele Carol al României la București.

Foile din Germania însă desmint această știre.

Un mare dăruitor. Cunoscutul d. Ștefan Havași-Oășanu din Cluj, care cum știm cu marea sa danie a pus baza la zidirea bisericii române gr. cat. din Cluj, a făcut iarăș un dar însemnat. El a oferit suma de 10 mii cor. pentru cumpărarea unei grădini lângă noua școală (în vecinătatea bisericii vechi), sporinduși astfel nobilele și frumoasele sale fapte, cari i au asigurat stima neamului întreg. Grădina din vorbă are mare însemnată pentru școala noastră din Cluj.

† **Dr. Vasile Găina.** Din Bucovina vine trista știre, că vrednicul profesor de teologie dela universitatea din Cernăuți și ales rector pentru anul școlar ce începe, Dr. Vasile Găina, a reponat pe neașteptate în Cernăuți, în vârstă de 39 de ani. Bucovinenii și întreg neamul nostru a pierdut în reponatul un bărbat vrednic, învățat și cu cunoștințe temeinice.

Un profet socialist. La congresul socialist, ținut de curând în Stuttgart, a vorbit și Krömer, un trimis al socialistilor din Australia. El e de 24 de ani și de rasă mesteacă, numă-sa fiind o Neagră. Tînărul socialist a spus că el de opt ani are darul profeției și vede în viitor. Și iată ce a spus că vede: În 1910, adică preste 3 ani va izbucni un războiu european și acesta să va sfârși cu zdrobirea Angliei. Tot în 1910 să va proclama în Australia de meazăzi, în orașul Adelaide, cel dintăiu stat socialist și acesta să va estinde în urmă în întreagă Australia. La 1912 în America va izbucni o răscoală

militară, după care să va proclama și aici statul socialist. În 1914 asemenea va fi mare încurcă în Europa, în urma căreia socialistii europeni vor emigra în America.

Cine va trăi, va vedea!

Prinos plăcut oamenilor și lui Dumnezeu. Neconsolații frați ai răposatului Zacharie Moga, fost măestru franzelar și membrii familiei sale, dăruiesc întru odihna vecinică a răposatului la fondul »Văduvelor și orfanilor« cor. 10, la fondul »Masa învățăceilor meseriași« cor. 10 și la fondul »Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace« cor. 10 Petru Moga, măestru franzelar și membrii familiei sale, dăruiesc: la fondul de 20 bani pentru cumpărarea unei case cor. 5, la fondul »Văduvelor și orfanilor« cor. 5, la fondul »Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace« cor. 5; la acest din urmă fond mama răposatului, văduva Ana Moga n. Tincu, dăruiește 5 cor., sau în total cor. 50.—

Asemenea întru vecinică odihna a reponatului Zach. Moga, fost membru ordinar al Reuniunii sodalilor români din Sibiu, s'au mai făcut la fondul »Văduvelor și orfanilor« următoarele dăruiri pioase și anume George Poponea, viceprez. cor. 1.50, Nicolae Nedelcu, coperitor de case, Alexandru Demian, măestru rotar, Petru Feldiorean, Petru Bota, Emil Petrușiu fiecare câte 1 cor. Ilie Popidan, George Văcariu, I. Roman, Nic. Marcu, tapersier, Z. Aron, C. Lazar, I. Borcia, Cornel Șiboteanu, George Stanciu, G. Săsărman, Florea Crucită, fiecare câte 40 bani și Victor Tordășianu, prez., 20 bani.

Coleră? În Vișeu de jos (comit. Maramurăș) de câteva zile s'au bolnăvit foarte mulți oameni și câțiva au și murit. În 4 zile au murit 20. Semnele boalei arată a fi coleră, dar nu e sigur și poate fi numai »colera nostras«, adică dureri de pânțec cu zgârciuri, provenite din măncarea de poame necoapte. Guvernul a trimis la fața locului un comisar.

Dela Beiuș la Sibiu, (după alegerea de deputat a dlui Dr. Vasile Lucaciu). Trenul se oprește la Copșa. — Ah! Te salut d-le Doctor! Dar de unde vii? — Bon jour d-le Protopop! Vin dela Beiuș. — Ași? Dela alegere? — Da! — Dar încărău te duci d-le Doctor? — La Sibiu! — Mă bucur, mergem deci împreună. (Discursul să continuă în cupeu). — Aveți vre-o afacere urgentă la Sibiu, domnule protopop? — Aș mai avea și altele, dar una e mai urgentă. Imi intră feciorul la miliție, ca voluntar, în Octomvrie, și trebuie să-i comand uniformă și cele de lipsă cătanelor. Și ca să poată fi toate gata până în Octomvrie, trebuie mai curând comandate. — Cum? Nu comandați la Pesta? — De unde! Merg la Petrașcu, la Sibiu, la omul nostru. Pentruce sădăm banii la străini, când avem de-ai noștri? Și închipueșteți, Petrașcu și-a instalat prăvălie cu tot felul de articole pentru militari și civili. Și pe lângă, că lucră bine și cu mult mai ieftin, apoi mai pune și material bun. Afară de asta voesc să-mi comand și cu nește reverenți, eventual și un palton, că vine iarna. — Am mai auzit și dela alții că Petrașcu lucrează foarte bine. Mergem deci împreună, d-le Protopop, căci mi-ar trebui și mie un costum de iarnă, și un palton. Să le comand la el!

Focuri. Un foc groaznic a izbucnit, săptămâna trecută, Vineri 30 Aug. în com. Boarta, care, ajutat fiind de vânt, a nimicit avutul la vre-o câteva familii. Să zice că focul s'a iscat din niste copii, cari s'au jucat cu lemnușe în șură.

— În satul Borșa (l. Cluj) a bătuit asemenea un foc mare. A ars și biserica românească și 35 de case.

— În orașelul Kisszeben (comit. Sáros) au ars 49 de case. Focul a fost pus.

Caz de moarte. În Ghijasa-de-sus a răposat în Domnul în ziua dl sf. Marie (28 Aug. st. n. a. c.) fruntașul țaran Ioan Togan, în vârstă frumoasă de 88 ani. Răposatul a fost tatăl vrednicului nostru protopop gr. cat. din Sibiu Nic. Togan. Fie-i memoria binecuvântată!

Teatru. Societatea teatrală ungurească sub direcțiunea dlui Heves Béla, și-a început reprezentanțele Sâmbătă sara, în 31 Aug. c. în teatrul orașănesc, cu frumoasa pieză Rab Mátyás. Zilele următoare s'au jucat alte pieze alese, precum Iános Vitéz, Vig özvegy, A baba, Hofmann meséi etc. Jocul actorilor e escelent.

Prețul bucatelor.

În Sibiu.

În piața Sibiului bucatele au avut următoarele prețuri: Grâu per hectolitru 76—80 klg. cor. 17.60—18.80. Săcara 66—70 klg. cor. 11.80—13.—. Orzul 66—70 klg. cor. 8.60—9.40. Ovășul 36—46 klg. 6.60—7.20. Cucuruzul 72—76 klg. cor. 11—12. Crum-pene 64—68 klg. cor. 2.50—2.80. Fasolea 76—78 klg. cor. 12—14. Ooue 10 bucăți 45—50 bani.



Pentru copii și oameni mari

Autorități de rangul prim din țară și străinătate recomandă făina pentru copii »Kufeke«, ca cel mai bun nutriment la măncarea foalelui, diaree, catar de intestine etc.

„Der Säugling“, (»Copilul de tătă«) broșură instructivă, să poate căpăta gratis în localurile de vânzare sau la R. Kufeke, Viena 1.

175/1 1—4

Să poate căpăta în tot locul

Kalodont

88 29—42

a lui Sarg

oreamă de dlati neconșurat de lipsă, păstrează dinții curați, albi și sănătoși.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Chimul. Primit, dar numai cu nrul viitor începem, pentru acesta fiind prea târziu. Vom face să fiți mulțumiți.

I. L.—ek în Ș. (Bucovina). Poți trimite ori și când. Foia merge îndată ce primim banii. La a doua întrebare îți răspundem în nr. viitor.

L. I. Avr. în Lunc. În America-nordică credem a fi mai bine. Dar scrie vre-unui cunoscut acolo.

P. V. în 5. Puțină răbdare. »Căldindarul Popului« apare în 1 Oct.

R. I. R. în C. Sunt a'e lui P. Maior, la tipografia »Carmen« în Cluj; altelo la tipog. archid. a'ci. Serie acolo.

I. S. în Dam. Adresează-te la societatea »Agricolă« în Hunedoara (Vajda-Hunyad).

Proprietar, editor și redactor responsabil:

Silvestru Moldovan

Tiparul »Tipografia« Henric Meltzer

Știți Dvoastră,

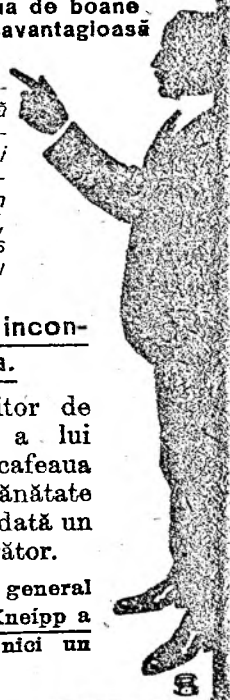
pentru-ce cafeaua de boane este atât de desavantajioasă sănătății?

Fiindcă cafeaua de boane conține o otrăvă (Coffein) foarte iritătoare, care introdusă și în cantități mici în organism, cum se face prin luarea zilnică a cafelei, are efect periculos asupra inimii, nervilor și stomahului.

Aceasta a stabilit-o incontestabil știința.

Un adaos indestulitor de cafea malt-Kneipp a lui Kathreiner face cafeaua princiioasă pentru sănătate și-i împrumută totodată un gust plăcut, atrăgător.

Copii să se dedeie în general numai la cafea malt-Kneipp a lui Kathreiner fără nici un adaos.



Numai veritabilul

Kaiser-Borax

al lui Mack

Pentru îngrijirea frumuseții și sănătății.

Veritabilul Borax-imperial al lui Mack imprumută pielii gingașie și vioiciune, o face albă, este esecelent pentru îngrijirea gurii și a dinților, ofere mari ușurări la catar și răgușală. Kaiser Boraxul veritabil face moale ori-ce apă și este mijlocul cel mai bun pentru curățirea pielii. Precauțiune la cumpărare! Numai veritabil în cartoane roșii, cu 15, 30 și 75 fileri, cu instrucție amănunțită. Nici când des-făcut! Singurul fabricant pentru Au-stro Ungaria GOTTIEB VOITH, VIENA III/1. 109 5-6

Aviz.

»Cassa de păstrare în Mercurea«, socie-tate pe acții, dă în chirie locale de pră-vă-ții din edificiul propriu de nou z'dit, care e situat la locul cel mai de frunte (colț) din piața Mercurei.

De asemenea dă în chirie imediat loca-lele de magazii și pivnița, zidite în curte pentru depozite de mărfuri, produse și vinuri. Informațiuni să pot lua zilnic, în orele de oficiu, în biroul institutului.

198 2-3

Direcțiunea.

La „Cizma roșie“

Vasilie Bann

Sibiu

strada Oanei Nr. 7. — strada Faurului Nr. 16.

În casa sa proprie „La cizma roșie“ cel mai mare depozit de încălziminte pentru bărbați, femei și copii. Pentru provincie com-andle să trimit recomandate, la cas de nu corăspund, să primesc îndărăpt în schimb.

164 6-24

Ludovic Ferencz,crotor de bărbați,
Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12,

recomandă p. t. publicului
cele mai noue stofe de primă-
vară în mare asortiment

noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stofe englezești, francezești și indigene, din cari se esecută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Saeko, Jaqueto, și haine de salen, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stofe pentru pardeli-siuri și „Baglama“, cari se află totdeauna în depozit bogat.

Asupra reverențiilor con-fecșionate în atelierul meu imi per-mit a atrage deosebita atențiune a on. domni preoți și teologi absolvenți în casuri de urgență confecțio-nez un rind complet de haine în timp de 24 ore.

27 30-

Am onoare a face cunoscut onor. p. t. public, că în restaurantul meu, strada Cisnă-diei 51 în tractul din dărăpt am aranjat o odaie mai mare de oaspeți, încăpătoare de 50-60 persoane, pentru folosință liberă de către societăți mai mari, reuniuni etc.

Marele asortiment a culinei mele ieftine, vânzarea de vinuri naturale și cunoscuta bere dela „Trei-stejari“, nu au lipsă de recoman-dație mai de aproape.

Susnumita odaie este încă de dat pentru câteva zile din săptămână.

Cu distinsă stimă

184 3-3

L. Kwanka,

ospătar

Inseratele

numai atunci au valoare mare, dacă se răspândesc pretotindenea, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop se ofere îndeosebi inserarea în »CĂLIN-DARUL POPORULUI«.

Informații se dau și comande se primesc în administrația »FOII POPORULUI«.

I. CORNEL DEMETER

farmacist în Szászváros.

PREPARATE ECONOMICE.

Prav pentru îngrășarea vitelor cornute, porcilor și a callor. Vacile dau prin întrebuițarea pravului acestuia, lapte mai mult și mai bun. De mare însemnătate este pentru ori-care econom a întrebuițarea acest prav de îngrășare, căci prin această să urcă valoarea — adică prețul vitelor, porcilor și a cailor. Prețul este 60 fil.

Moartea cloșanilor și a șoarecelor. Un prav sigur pentru stărpirea acestora. 60 fil.

Prav pentru ouatul găinilor. Prin întrebuițarea acestuia, găinile ouă mai mult ca de comun, chiar și în timp de iarnă — pe când altcum nu ne ouă — sau foarte puțin. Prețul 30 fileri.

Unsoare galbină pentru păduchi la vite. Știut este, că vitele și porcii sulere mult de mâncărimea păduchilor, prin care mâncărime sunt reținuți în îngrășarea și desvoltarea lor, ba chiar slăbindu-i, astfel în cât în loc de a li-să ridica prețul, chiar perd din valoare. De acea fiecare econom să întrebuițeze aceasta unsoare, căreia îi e prețul 20-40 fileri. Cu unsoarea aceasta e de a unge vitele și porcii. Și la oameni să întrebuițeze cu efect sigur. Are favo-rul că nu murdărește ca alte unsori pentru păduchi. 188 a 3-3

INSTRUCȚIUNI.

Extracte pentru prepararea rumului, a diferitelor liqueruri și altor beuturi.

Cine voește a-și prepara rum și licheruri foarte fine, bune și ieftine să întrebuițeze din aceste extracte. Prețul pentru a prepara 1 litră costă 40 fil din ori-care extract.

Rum de beut. Rum fin pentru thee. Șlivovită. Rachi de drojdie. Beutură dulce de vișine. Rachi de bucate. Boroviciu a. Rachi de prune. Extracte de licher: Atlasch. De Pere. De Cireșe. Marasquino. De Vanille.

Thee foarte fină! Pachet cu 20 fil., 1 cor. și 2 cor. Kilogramul cu 3, 10 și 20 cor.

Syrup de zmeură! Curat numai din suc de zmeură de munte, preparat cu zahar rafinat. 1 coli postal de 5 kilo 6 cor. 50 fil.

Institut de credit funciar din Sibiu.

Piața mare Nr. 3-5.

Imprumuturi hipotecare pe anuități.**Scrisuri funciare,**
sentite de dări.

ce să pot lombarda la banca austro-ungară, să pot depune la toate tribuna-lele ungare de stat drept cautiune și vadiu și ca cautiuni de căsătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plă-tește institutul.

Escomptare de cambii.**Avansuri pe efecte publice.****Credite de cont-curent**
contra intabulări și altă garanță.**Esecutarea**

de fiecare afaceri de bancă și de zarafie prin

Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă:

cumpărarea și vânzarea de efecte publice monete străine,

răscumpărarea cupoanelor și efectelor sertate,

încasarea de cambii, checuri și asemnări,

predarea de asemnări și bilete de credit pentru străinătate,

Îngrijirea de coale de cupoane.

luarea efectelor în depozit apra păstrare,

Închirierea de resorturi de casse de fer

(săfo deșalte), sigure contra incendiului

și a spargerii, etc. 4 18-26

Informațiuni amănunțite se dau cu bunăvoință și fără spese.

Cărți postale ilustrate cu

Sport _____

Flori _____

Artistice _____

Peisage _____

Porturi populare _____

și

Cărți postale umoristice

în asortiment foarte bogat.

Tipografia MELTZER

SIBIIU

Strada Măcelarilor Nr. 12.

Revizătorii capătă rabat.

Să caută

o doică tină, voinică și sănătoasă la un mare proprietar din România. Să plătește 50 coroane pe lună. Cine vrea să se angajeze să răspunda îndată la **Gavril Ștefănescu**, Brezoi-Vâlcea, România. 187 2-3

Băiați sau fete

din case bune, să primesc în cost și cvartir la o familie românească, cu locuința aproape de claustrul Ursulinelor, a școlii de stat de fete și de gimnaziul de stat. A să întreba în *strada Margareta (Margarethen Gasse) Nr. 8. etagiul I.* 191 2-2

Servitoare

care știe spăla încălțuri și a călca cu ferul, să primește numai decât în serviciu la o familie fără copii, pe lângă asigurarea, că va fi tratată omeneste.

Pentru informații să se adreseze la administrația »Foi Poporului«.

„Arieșana“

instituit de credit și economii societate pe acții în Turda.

Acordă împrumuturi atât ipotecare cât și cambiale pe lângă 7%.

188 2-3

Diracțiunea.

Proprietarii cu motoare de benzină

sunt rugați a să intruni la 1 Oct. n. c. în Sibiu (la hotel Meltzer), spre a discuta și hotări cu privire la scumpirea continuă a benzinelui. 200 1-3

Invățăcel de prăvălie.

La subscrisul, în prăvălia sa mixtă, poate afla aplicare un invățăcel cu purtări bune.

Daniil Radivojevič,

195 1-2

comerciant în Bozovicium

Cea mai renumită bere

a fabricii de bere

Anton Dreher soc. pe ac. în Kőbánya (Steinbruch),

este de recomandat în deosebi onor. p. t. public.

Să capătă în cele mai multe neguțătorii mai bune.

Depozit principal la

M. Samuil Rubinstein, Sibiu.

67 22-

Nr. 82/907.

„SPERANȚA“

instituit de credit și economii soc. pe acții în Hosman (u. p. Ujegyház). 190 1-2

„A V I S“

»Speranța«, noul instituit de credit și economii soc. pe acții în Hosman-Holczmány (proiectat întâi sub numirea »Hosmăreana« și-a început activitatea la 24 Iulie 1907.

Acordă credite cambiale, ipotecare și pre obligațiuni cu copenți în condițiuni favorabile.

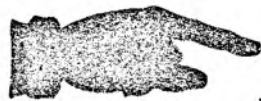
Primește depuneri până la 1000 Cor. cu 5%, ca depuneri mai mari și stabile cu 6% — plătind și darea erarială.

190 2-2

Diracțiunea.

În atențiune binevoitoare!

Fiecare artist și specialist are ocazia de a putea alege un bun



Clavir, _____
Mignon, _____
Pianino, _____
Harmonium, _____

în salonul de clavire al lui **F. A. Kauffmann** și să recomandă cu căldură clavirele cu mecanică de repetiție cu deosebire acelor pianisti, cari știu prețui modul de joc foarte neted, ușor, favorabil în măsură mare pentru baterea și tehnica jucătorului.

Mechanica de repetiție este indispensabilă nu numai pentru orice sală mai mare de concert, ci s'a dovedit și ca foarte durabilă și cu deosebire foarte rezistentă și contra influențelor esterne, »praf« etc.

În salonul de clavire al lui **F. A. KAUFFMANN**, Piața-mare nr. 14. (în vechiul edificiu al comandai de corp), intrarea în *Armbrustergasse*.

Sunt în toată vremea în deposit clavire folosite, trase de nou cu piele, și să iau reparaturi de specialitate de orice soi în execuția cea mai solidă.

10 16-

Tot acolo

»representanța exclusivă« pentru Transilvania a firmei: **F. Robert Reinhold**, prietarul mai multor distincții înalte și membru al comitetului școlii societății fabricanților de clavire din Viena.

Vânzare de casă.

O casă parter, cu pământ de grădină mărginaș cu ea, în estensiune de 2 iugăre (potrivit cu deosebire pentru grădinărit) este de vândut, eventual de dat în arândă.

Informații mai de aproape să dau în *Wollgasse Nr. 6.* 197 1-3

Casă de vânzare

casa din strada Cisnădiei Nr. 39. dimpreună cu grădină, e din mână liberă de vânzare.

Informațiuni în strada Harteneck Nr. 64. 194 2-3

Prima vâpsitorie artistică transilvană cu vapor și instituit de curățit pe cale chimică

Carol J. G. Mühlsteffen

str. Vâpsitorilor (Färbergasse) 19.

Intrarea mai comodă se face din strada Ocnei, preia toate comenzile, ce se țin de această branșă, și cari să eșecută cuștițioasă și foarte ieftin.

12 10-

Vindecarea deplină a boalelor secrete.

Să nu pregete nime într'o chestiune atât de gingașă a se prezenta odată în persoană, pentru-că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctual locul, cauza, răspândirea și starea boalei, ori-cât de adânc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestei esaminări poți cu siguranță afla și calea, pe care ajungi la vindecarea răului, ceea-ce fiecare o poate face acasă fără de a-și împedeca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci să-și descrie boala cu deambruntul și după ce va fi esaminată va primi deslușirea de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea la cel mai mare secret. În scrisoare să pună marcă de răspuns. După încheierea curei scrisorile să ard sau la cerere espresă se retrimite.

Un astfel de lecitor și curățitor e instituit special al drului **Palóc**, medic de spital (Budapesta VII. Rákóczi-út 10) unde cu bunăvoință și conștiințioasă capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții sexuale, unde i-se curăță sângele bolnav, nervii i-se întăresc, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice **Dr. Palóc** vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metoda sa proprie de vindecare și casurile cele mai neglijate, boalele de beșică, de țeve, de tisticule, de șira spinării, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, boala albă, boale de sânge, de piele și toate boalele ce se țin de organele sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși **Dr. Palóc** dela 10 ore a. m. până la 6 ore seara (Duminec până la 12 ore la ameză).

Adresa: **Dr. PALÓC**, medic specialist de spital: Budapesta VII. Rákóczi-út 10. 28 20-

Sz. 1430/1907

198 1-1

Publicare de licitație.

Subscrisa antistie comunală a comunei Kisbánya (Băișoara, comitatul Turda-Arieș, cercul Jara), pe baza decisului reprezentanței comunale, Nr. 43—1907 face cunoscut, că dă în arândă prin licitație publică, ce să va ținea în 26 Septembrie n. c. la 10 ore a. m. celui ce va oferi mai mult, pe trei ani următori, începând din 1 Ian. 1908 ospătăria (crâșma) comunei Kisbánya, cu care e împreună concesiă de vânzare în detal a beuturilor și care constă din o odaie de crâșmă, localitate de boltă, o odaie de locuit, cămară, pod, pivniță și cuhnă.

Prețul de strigare este 250 Cor.

Licitanții au să depună ca vadiu la mâna licitantului 10% din prețul de strigare.

Condițiile de licitare să pot vedea în cancelaria notarială de cerc în orele oficioase.

Kisbánya, 17 August 1907.

Szabó János, Soltia Gerasim,
notar cercual. jude comunal.

Cheag natural în formă de praf.

Important

pentru fabricarea de caș. Cheagul natural al Dr. Blumenthal în formă de praf, este cel mai bun și mai ieftin mijloc pentru încheierea laptelui, chemice curat, întrece mult toate mijloacele de încheiere de până acum.

Acest cheag este preparat din cei mai buni culici de vite. El este absolut liber de fetide, colorante sau mucoase provenind din culici; de acide sau alte substanțe întrebunțate prin conservarea cheagului obicinuit.

Prin această curățenie absolută, recunoscută de fabricanții cei mai competenți în brânzături cheagul natural nu împiedică de loc fermentațiunea normală a brânzei, îi dă o tăietură foarte fină, evită umflarea și prin îndepărtarea mai perfectă a zărului produsul e mai bun.

O încercare ne convinge. Sigura vânzare de cheag natural de-ai lui Dr. Blumenthal pentru fabricarea de caș, pentru Galția, Bucovina și Ardeal la

M. LINDEMANN, agentură

Storozynetz (Bucovina).

Dose de probă gratis și franco rog a se cere dela 57 20-20

M. Lindemann, Storozynetz (Bucovina).

Noroc!

în loc de 3 fl. 50.
numai 1 fl. 95.



costă un orologiu frumos de buzunar Anker-Remontoir de argint-Gloria cu plombe, cu mers de 30 ore, meșinăria prima, cu căsuța gravată frumos, împreună cu arătător de secunde și lanț, frumos aurit sau argintat, cu joujou cu mers precis, numai cu 1 fl. 95.

Mai departe ofer un orologiu aurit remontoir, meșinărie prima elvețiană, 30 ore mers, împreună cu lanț frumos aurit, numai cu 3 fl. pentru fiecare orologiu, garanță în scris de 2 ani.

Espedare cu rambursă prin

Esport de oroloage a lui Kohan
Cracovia Nr. 46. 123 2-3

Pentru-ce nu convine să retrimiți banii numai decât.
Primit multe comenzi ulterioare.

Pene de pat
boeme ieftine!

5 Kilo: noue, scărmanate cor. 9-60; mai bune cor. 12.—; albe, moi, pufoase, scărmanate cor. 18.—, cor. 24.—; albe ca zăpada, moi, pufoase, scărmanate cor. 30.—, cor. 36.—.

Espedarea franco cu rambursă. Schimb și reprimire se admite pe lângă rebonificare de porto. 168 5-6

Benedickt Sachsel, Lobes 184.
posta Pilsen, Boemia.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie
ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor.)

Str. Cisnădiei 45. SIBIIU. Heltauergasse 45.

Magazin bogat în articole pentru
cărorașat, călărit, vânat, sport și voiaj, poclăzi
și procovături, portmonee și bretele solide

11 15-26

și alte
articole de galanterie

cu prețurile cele mai moderate.

Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârșobi)
permanent în deposit.

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin.

Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comandele prin postă se efectuează prompt și conștientos.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soierile cele mai ieftine până
la cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cai și cofere de călătorie.

Institut indigen. Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiu

8 30-53

intemeiată la anul 1868

în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii),
asigurază în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune,
edificii de ori-ce fel, mobilă, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru casul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: Capitale asigurate asupra vieții:
84,875.294 coroane. 9,293.195. coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăg. de incendii 4.295.120-15 c. pentru capitale asig pe viață 3,760.810.21 c.

Oferte și ori-ce informații se pot primi dela:

Direcțiunea în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etajul I., curtea I.,
și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița și Cluj, precum și dela
subagunții din toate comunele mai mari.

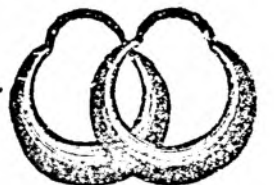
IULIU ERÖS

Sibiu — Nagyszeben.

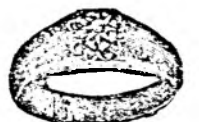


Nr. 4017 A

Novități în toate soiurile de oroloage, juvare, artoli de aur și argint, cadouri de nuntă și botez, inele de fidanțare gata, cercei, lanțuri de oroloage, brățare, utensilii pentru biserici și masă, obiecte de lux de toate soiurile în aur și argint.



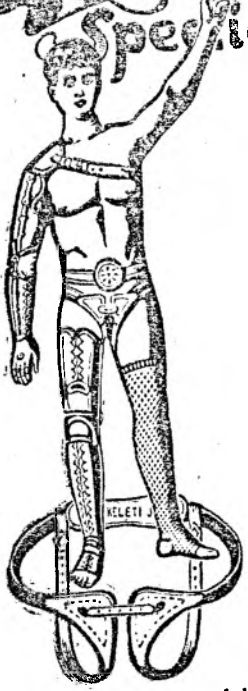
Nr. 8800



Nr. 9190

Nr. 4017 A. Orologiu de argint Remontoir pentru dame, cu coperiș dublu tare 12 cor. Detto în aur 42 cor. — Nr. 4017 B. Orologiu de argint Remontoir pentru domni, cu coperiș dublu tare, cu diametru de 45 milimetri, 14 cor. — Nr. 4017 C. Orologiu de argint nou Remontoir pentru domni, cu coperiș dublu tare 7 cor. 50 fl. — Nr. 8800. Cercei de aur veritabil 14 carate 8 cor. Detto ceva mai mici 6 cor. Detto în argint, foarte gros aurit 3 cor. — Nr. 9190. Inel de aur veritabil, 14 carate cu corale veritabile sau cu diamant, rubin etc. imitație cor. 11. Detto în aur nou de 6 carate 6 cor. Detto în argint și gros aurit 2 cor. 50 fl. — Fiecare obiect de aur sau argint e esaminat oficios și proba oficioasă vizibilă esact, afară de aceea se garantează în scris, că obiectul e veritabil. Trimitere numai cu rambursă. Preț-curante ilustrate la cerere gratis și franco.

KELETI Specialist



Suferinzilor de vătămătură!

Cea mai nouă invenție a lui Keleti însemnă o mare schimbare în chestia legătorilor la vătămături!

Legătorea-Keleti pentru vătămături c. și reg. privilegiată, cu pelotă pneumatică de gumi reține fără durere și cea mai veche vătămătură!

Nenumărate scrisori de recunoștință de la cei mai vestiți medici și profesori de specialitate din țară și străinătate!

Prețul: pentru o latură Cor. 12.— pentru ambele laturi Cor. 24.—

În institutul meu artistic ortopedic existent de 25 de ani, să fac în execuție tehnică perfectă sub controla

unui medic specialist practic din capitală.

picioare și mâni artificiale

97 B 6—18 pentru cei amputați.

Cei cu corpul gârbov! Corset artificial după sistemul Hessing flițoare-drept, corsete de egalare cu vatare de aier etc. Așezare escelentă! Fără împovorarea corpului!

Mașine de mers și de sprijină la șolduri, la genunchi și pulpe după principiile chirurgiei moderne! Sub conducerea personală a unui medic escelent din capitală (orthoped-specialist.)

Bandage pentru buric, ciorapi de gumi pentru vine cu cărcel, suspensorii, legători de burtă, la dureri de stomach, rărunchiu mutăcios, vătămătură de buric și pânțecă atârnat.

Legători pentru menstruațiile lunare, sprituri pentru domni și dame, irigatoare etc. cum și toți articli igienici aparținători îngrijirii și confortului bolnavilor cu prețurile originale de fabrică.

Cereți gratis și franco listă de prețuri cea mai nouă a fabricii provăzută cu 3000 de ilustrații.

I. KELETI BUDAPESTA IV. Koronaherzegutza 17.

(În claustrul ordului serviciilor p. p.)

Fabrica: Koronaherzegutza 14. Înfintată în 1878. Expedirea cea mai directă! — Scrisorile de comande să nimicesc — eventual să returnează!

Picuri castorei

cari alungă vânturile, alină sgârșiturile
Un mijloc care s'a valorat din anul 1884 și care deșteaptă apetitul și promovează mistuirea. 143 10—25

Prețul per sticlă Cor. I.—

Mai puține de 2 sticle (Rambursă Cor. 2.50 incl. lădița) nu să trimit pe postă.

A să procura prin:

Farmacia lui IULIU BITTNER
în Gloggnitz (Austria de jos).

Jodella

(Uleiul de pește al lui LAHUSEN).

Cel mai bun, mai cu efect și mai plăcut ulei de pește.

Acest ulei formează sânge, înviește sucurile, deșteaptă apetitul și ridică forțele corporale în timp scurt. E de recomandat cu deosebire oamenilor slabi, apoi copiilor rachitici (boală engleză) scrofulosi, slăbuți, remași îndărăpt în dezvoltare sau la învățatură. Prețul: Cor. 3.50 și 7.—

Cura să poate începe în ori-ce timp, fiindcă să capătă totdeauna proaspăt.

Singurul fabricant: 172 5—10

Farmacista Wilh. Lahusen, Brema.

Fiind imitații, să fim atenți la figura de alăturare și la numele „Jodella“. Toate celelalte preparate ca neveritabile, sunt a să respinge.

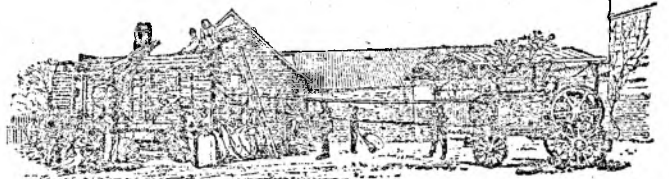
Depozit în toate farmaciile din Sibiu.

La toți proprietarii, economii, morarii etc.

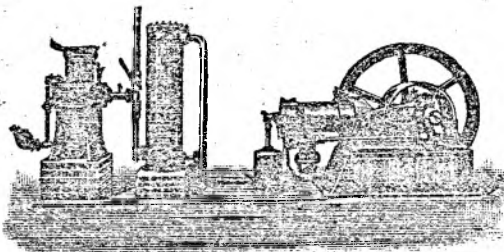
O forță de lucrare bună, ieftină și sigură ofere locomobilele original „Otto Petrolin“.

Sunt neîncunjurat de lipsă la treerat! 157 8—28

Gata imediat pentru lucrare! Nu sunt scânteii! De aceea nu e pericol de foc! Nu să recere mașinist cu esamen! În Transilvania și Ungaria la dorință să pot vedea puse în lucrare »locomobile Otto« ale noastre.



„Motoarele Otto“ originale în legătură cu întocmirile de Gaz sugativ



după sistemul nostru. Cea mai ieftină forță de lucrare pe lângă întrebuițare de cărbuni, bruni sau cocs de gaz, kaumagit sau cărbuni de lemn, ca material de foc. Preste 150.000 de forță de cai! pusă în lucrare de astfel de întocmiri ale producției noastre.

Motore Rohol!

Langen & Wolf,
fabrică de motoare
VIENA X. Laxenburgerstr. 53.

Representant general
Andrieu Török
fabrică de masini, în SIBIU.

În interesul propriu damele și domnii

și acoper lipsele în
confecțiune de dame, domni și băieți
în prăvălia de articli de confecțiune

R. GRUNBERGER

Plaza mare Nr. 3, în noul palat al Institutului Bodenkredit
== Cel mai bogat asortiment, articli cei mai fini. ==

Prețuri strict fixe.

Cu distincă stimă

== **R. GRÜNBERGER** ==
prăvălie de articli de confecțiune.

Mare asortiment în mantale pentru teatru și soarele.

Gustav Dürr

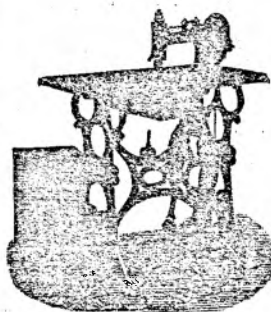
mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul meu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat. 17 31—

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

— **Seldel & Naumann, G. M. Pfaff.** —



Toate asorturile mașinilor de cusut de ori-ce fel precum ace, curele, slețuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce fel sânt executate preaprt, ieftin și conștiențios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dala mine dau 5 ani garanție.

Atelier pentru
Zugrăvitură bisericească
și
Pictură de firme.
GEORGE BENDORFEAN
ZUGRAV 156 8-15

== Sibiu ==
Hermannsplatz Nr. 3.
lângă Căsarina cea mare.

500 Coroane plătesc celui-ce ar mai
căpăta vre-odată durere
de dinți ori li va mirosi gura după-ce va folosi apa
de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 70 fl. Pentru
trimitere franco 95 fl. deosebit. Ed. Bartilla-Winkler
Viena 19/1. Sommergasse 1. In Sibiu: in farmaciile:
la Piața mare 10; in Piața mică 27; strada Cisnădiei 59;
ulița Turnului (Saggasse); ulița Ocnei 2; farmacia
Tentsch; Meltzer, str. Gușteritei și str. Cisnădiei.
In Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-săces: far-
macia Lederhüger; Sighișoara: farmacia lui Ligner.
Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți
a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine
plătute. La locurile unde nu se poate căpăta, trimit
7 sticle cu 5 cor. 20 fl. franco. 5 26 -

Fiecare imitație e punibilă!
Singur veritabil e numai
balzamu lui Thierry
cu marca verde de călugărită. 12 sticle mici sau 6
duple sau o sticlă mare specială cu închizătoare
patent Cor. 5.—

Alifie de oentifolii

Scutit prin lege!



— a lui Thierry —
contra tuturor ranelor, aprin-
derilor, rănilor etc. 2 bôr-
cane Cor. 3.60. Expedare nu-
mai cu rambursă sau trimiterea
banilor înainte.

Aceste două leacuri de casă
sunt cunoscute de cele mai
bune și renumite.

Comandele să se adreseze la
Farmacistul

A. THIERRY in Prograda
lângă Rohitsch-Sauerbrunn.

Depozit in cele mai multe far-
macii. — Broșuri cu mii de
scrisori originale de mulțumită,
gratis și franco.

179 46-52

Carol Albert
croitor de cavaleri
== Sibiu ==
Strada Faurului Nr. 2

recomandă p. t. publicului

● ● noutățile ● ●

sosite chiar acum, pentru haine
de bărbați stofe englezești,
franțuzești și indigene, cu deo-
sebite deposit mare de stofe
englezești, din cari se esecută
după măsură cele mai moderne
vestminte, precum: Sacko, Ja-
quete, frăcuri și haine de
salon, cu prețuri foarte moderate.

In casuri de urgență confec-
ționez un rind complet de haine
in timp de 24 ore.

159 49-52

NIGRIN

Cea mai bună cremă pentru ghețe

dă glanțul cel mai frumos și ține pielea durabil Nigrin
este de recomandat din punct de vedere sanitar, fiind-că
Nigrinul nu închide hermetic pielea, chiar și la folosire
continuă, astfel nu împiedică evaporatiunea picoarelor.

ST. FRNOLENDT, VIENA.

98 17 52 furnisor de curte c. și r.

Se capătă pretotindenea.

Săpun de lapte de crin

Steckenpferd

de Bergmann & Co. și Teschen a/E.

este și rămâne, conform scrisorilor de mulțumită ce sosesc zilnic, cel mai cu efect
dintre toate săpunurile medicinale contra pistruiilor cum și pentru dobândirea și
păstrarea unei piei delicate, moale și un teints rosaceu. Prețul unei bucăți 80 fl.
Să află in toate farmaciile, in drogherii, parfumerii și negustorii de săpun și lo-
cale de frizeri.

102 17-50

„Tipografia“ **HENRIC MELTZER, Sibiu.**

P. T.

Am onoare a face cunoscut onor. public, că preiau și duc in
deplinire ca specialist și cu prețuri solide și reale tot felul de lucrări
aparținătoare

specialității tipografice,

cum sânt:

tipărire de cărți, ziare, placate, circulare, ori-ce-fel de
bilete, tot soiul de tipărituri și lucrări de accidente

in ori-ce culoare.

In urma unei praxe de mai mulți ani, sânt in stare a ținea concurența
cu ori-care tipografie, și rog onor. public la trebuință a onora cu comande
tipografia mea.

Prețuri corespunzătoare.

Recomandându-mă in bunăvoința onor. public românesc, semnez

Cu deosebită stimă **HENRIC MELTZER**

Sibiu, str. Măcelarilor 12.

Industrie indigenă!

Prima fabrică transilvană de stearin și săpun,

dela preluarea conducerii ei de către institutul „**Verelnsbank**“ ardelean, de nou
adiustată și provăzută cu cele mai moderne mașine, livrează toate soiurile de lumini de
stearin, cum și ca specialitate deosebită

săpun de spălat neutral,

praf veritabil de săpun și diferite alte soluri de săpun

in o calitate așa de escelentă, încât aceste pot susținea comparația cu ori-ce produse de
concurență, chiar și cu cele din străinătate.

Noi recomandăm deci proțurarea acestor produse indigene, cari escelează prin
bunătața și vrednicia lor.

Prima fabrică transilvană de lumini.

22 16—